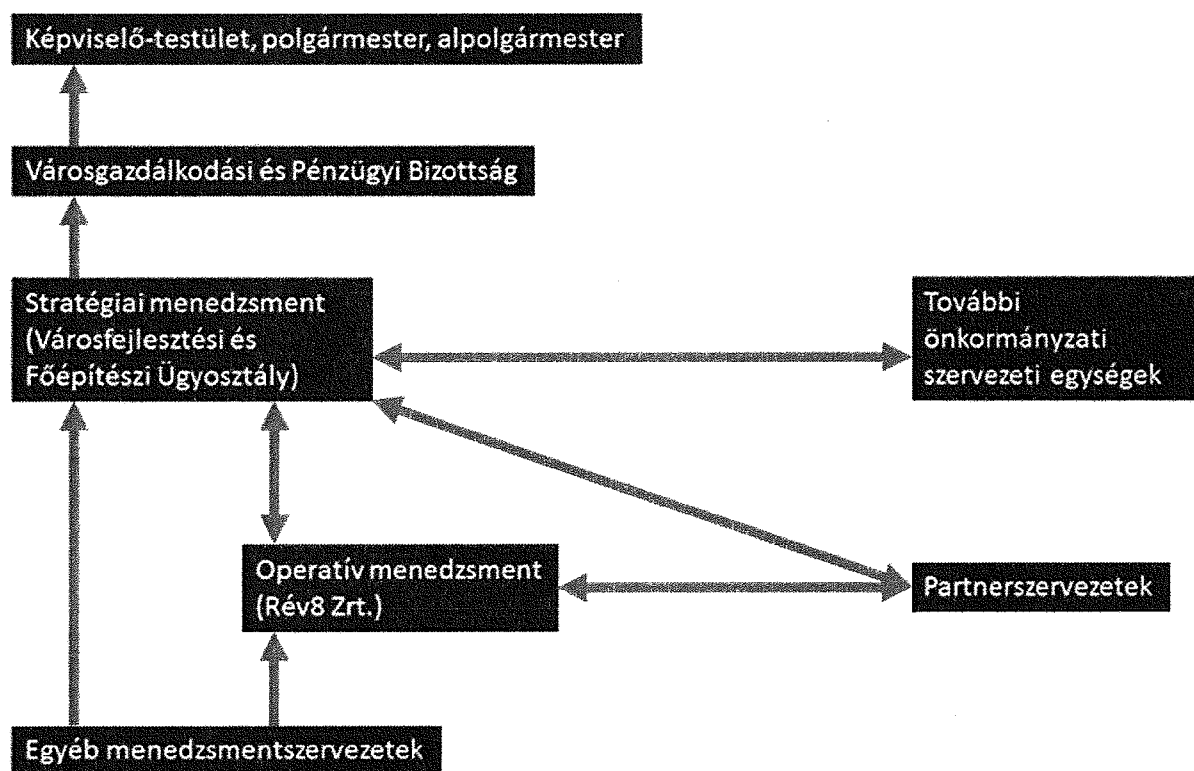

méréséért és a szükséges korrekciók felülvizsgálatának előkészítését a Városfejlesztési és Főépítési Ügyosztály mint stratégiai menedzsmentszervezet végzi el (a továbbiakban: Ügyosztály). Az Ügyosztály fogja össze az egyes kisebb és nagyobb programok, projektek végrehajtását, melyek közül a szociális városrehabilitációk menedzsmentjét az e téren jelentős szakmai rutinnal rendelkező Rév8 Zrt. végzi. A projektmenedzsment szervezetei aktív és rendszeres kommunikációt tartanak fent az ITS-ben foglaltak nyomán követése és megvalósítása érdekében.

Az Ügyosztály a feladatait a Szervezet és Működési Szabályzatban foglaltaknak megfelelően végzi, ekképpen felelős a településfejlesztési stratégia kidolgozásáért és szakmai felügyeletéért, a Településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012.(XI.8.) számú kormányrendeletben és egyéb vonatkozó jogszabályban foglaltak figyelemmel kíséréseért, a településfejlesztési projektek előkészítéséért és szakmai képviseletéért, a turisztikai stratégia kidolgozásáért, szükség szerint együttműködik a Hivatal más szervezeti egységeivel.

Az Ügyosztály és a Rév8 Zrt. az előkészítés és a végrehajtás menetét a Hivatal ügyrendje alapján végzi, az alábbi struktúrában.

6. ábra: Végrehajtási struktúra.

9.3. A TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ MECHANIZMUSAI

Józsefváros több okból is különleges helyzetben van a szomszédos önkormányzatokkal folytatandó koordináció optimális formáját illetően. Egyfelől budapesti kerületként kétszintű önkormányzati rendszer része, ennek megfelelően számos településüzemeltetési és -fejlesztési kérdésben feladatait a Fővárosi Önkormányzattal megosztva látja el, azok egy részét a törvényi szabályozásnak megfelelően teljesen átdelegálva. Másfelől a VIII. kerület egyike annak a tizenegy fővárosi kerületnek, amely kizárólag más kerületekkel határos. Ebből következően minden szomszédos önkormányzatával szükségszerűen közös tagja egy testületnek, a Fővárosi Önkormányzat képviselő-testületének, melyben 2014 óta minden kerületi

polgármester egyben képviselő is. Ilyesformaképpen a településközi koordináció alapvető mechanizmusai úgy a szomszédos kerületekkel, mint a fővárossal biztosítottak Józsefváros politikai vezetése számára.

A szakmai koordináció szükségessége elsősorban a Nagykörút menti kerületekkel közösen merült fel a stratégiaalkotás előkészítő fázisa során, legfőbbképp magának a Nagykörút okán, annak közös szabályozási, városképformálási lehetőségeinek tisztázására. E fórumon a Fővárosi Önkormányzat, továbbá Józsefváros szomszédjai közül az V. és a VII. kerület egyaránt részt vesz, míg a IX. kerület tematikus csatlakozása magától értetődő, így javasolt a fórum rendszeresítése, háromhavonkénti összehívása, a felsoroltakon felül a VI. és a XIII. kerület képviselőinek – már megtörtént – részvétele mellett. E találkozókön a stratégiai és az operatív menedzsmentszervezet képviselői egyaránt részt vesznek. A X. és a XIV. kerülettel csekélyek Józsefváros potenciális együttműködési lehetőségei, így esetükben az alkalmi kooperáció kielégítőnek tekinthető.

A belső-pesti kooperációs fórum a Nagykörúton felül elsősorban a határoló főútvonalak egységes szabályozása és fejlesztése kapcsán bír létjogosultsággal ami Józsefváros szempontjából a Rákóczi utat, a Baross teret, az Üllői utat, a Kálvin teret és a Múzeum körutat jelenti. A Verseny utca, a Dózsa György út, a Kerepesi út, a Hungária körút és a Könyves Kálmán körút e szempontból szignifikánsan kevesebb kérdést, egyeztetésre váró problémát vet fel az érintett kerületek élete szempontjából, így a X. és XIV. kerületekkel való strukturált egyeztetési felület hiánya e szempontból sem okoz problémákat.

9.4. MONITORING

9.4.1. Monitoringstruktúra

A stratégia előrehaladásáról, annak sikerességéről a monitoringrendszer szolgáltat információt a stratégiai menedzsment részére. A stratégiai menedzsment ezen információk alapján tud döntést hozni az esetlegesen szükséges korrekciókról, kiegészítő feladatokról, és tudja azokat adott esetben a politikai döntéshozók elé terjeszteni. A monitoringértékelés alapjául szolgáló adatok gyűjtését és értékelését az operatív menedzsment végzi, észrevételeit és javaslatait a stratégiai menedzsment elé terjesztve. A kapott információkat és javaslatokat a stratégiai menedzsment ezt követően a fentiek szerint hasznosítja tovább. Mint a menedzsmentkeretek leírásánál fentebb említésre került, a monitoring nem szorítkozik az indikátormutatókra, azokon felül a társadalmi, gazdasági, jogszabályi környezet változásait, az önkormányzati és külső partnerszervezetek észrevételeit egyaránt figyelembe veszi. Ez utóbbiak ugyanakkor nem öltének strukturált, standardizált formát, vizsgálatuk a stratégiai menedzsmentszervezet belátása, információi alapján történik.

Alapértelmezés szerint a monitoringtevékenység minden projektnél az adott indikátorok előre lefektetett fordulóidejekor aktuális, azonban ezt két további feltétel is kiegészíti. Egyfelől szükséges a teljes zajló projektállomány évenkénti átfogó monitoringja, másfelől a fentiek szerint valamilyen külső forrásból, nem strukturált módon érkező információ is szükségessé teheti az előrehaladás rendkívüli áttekintését, a folyamatok ellenőrzését. Ezen ellenőrzéseket az stratégiai és az operatív menedzsmentszervezet közösen végzi, majd a szükséges döntéseket – az utóbbi javaslatainak figyelembe vételével – az előbbi hozza meg, illetve, ha szükséges, terjeszti felsőbb fórumok elé.

A monitoringtevékenység során felhasználandó indikátorok három csoportba oszlanak: output, eredmény- és hatásindikátorokra. Előbbiek a megvalósulás közvetlen kimeneteit határozzák meg; projektspecifikusak, így az egyes akcióterületi, illetve tematikus kulcsprojektek leírásánál, az 5.3. és 5.4. fejezetekben, a projektadatlapok részeként olvashatóak. Az output indikátorok nem rendelkeznek előzetesen meghatározott bázisértékekkel, illetve célértékekkel, azok pontos leírása a projektek részletes tervezése során az operatív menedzsment feladata. Az egyéb (nem akcióterületi, illetve tematikus kulcs-) projektek esetében output indikátorok nem szerepelnek a stratégiában, azok kidolgozása – a konkrét projekt tartalom meghatározását követően – szintén az operatív menedzsment feladata. Az output indikátorok teljesülését a folyamatban lévő projektek esetében vizsgálja az operatív menedzsment, a megvalósulás során évente, illetve egy évnél rövidebb projekt esetén annak befejezésekor.

Az eredmény- és hatásindikátorok a középtávú célokhoz kapcsolódnak, megvalósulásuk az adott célhoz tartozó akcióterületi, tematikus kulcs-, illetve egyéb projektek összességéből kell, hogy következzen. Az eredményindikátorok az adott célhoz tartozó projektek révén megvalósuló közvetlen hatásokat vizsgálják, míg a hatásindikátorok a hosszabb távú, közvetett hatásokra koncentrálnak. E két indikátortípus mentén az egyes középtávú célok előrehaladását az operatív menedzsment évente méri.

A monitoringtevékenység során keletkező adatokat a település minden évben megjelenteti saját honlapjának azon részén, amelyet a településfejlesztéssel kapcsolatos információk számára tart fenn. A képviselő-testület évi rendes közmeghallgatásai egyúttal a célrendszer monitoringjával kapcsolatos kérdések felvetésére is lehetőséget kínálnak.

9.4.2. Indikátorok

A strukturált monitoring a tematikus célok előrehaladását és teljesülését hivatott mérni. A monitoring- és értékelési rendszer, így a bázis- és célértékek végleges meghatározása akkor lehetséges, ha a stratégiában megfogalmazott projektek műszaki és tartalmi előkészítettsége eljut abba a fázisban, hogy a hozzájuk kapcsolódó eredmények, hatások és outputok azonosíthatóak és számszerűsíthetőek legyenek. Ennek megfelelően az alábbiakban szereplő célértékek előzetesek, felülvizsgálatuk az aktuális körülmények ismeretében évente szükséges; a módosítások azonban csak megfelelő indoklással lehetségesek.

Az indikátorok meghatározása részben a potenciális finanszírozási forrásként megjelenő operatív programok releváns prioritásainak indikátoraiból, részben egyéb, potenciálisan mérhető és az adott cél szempontjából az előrehaladást illusztrálni képes mutatókból áll össze. Az indikátorok meghatározása során a következő operatív programok, illetve prioritások figyelembe vételére került sor, az önkormányzati kezelésben rendelkezésre álló bázisértékek figyelembe vételével módosítva (ld. még az 5.5.1. alfejezetet):

- VEKOP 6.1. Bölcsődék és családi napközik, valamint óvodák infrastrukturális fejlesztései
  - o Felhasznált indikátor: PO612 Újjonnan létrehozott, 0-3 éves gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek száma (lásd: Támogatott gyermekgondozási intézmények kapacitása [bölcsődék és családi napközik])
- VEKOP 6.2. A leromlott településrészekben élő hátrányos helyzetű lakosság életkörülményeinek javítása, társadalmi és fizikai rehabilitációja
  - o Felhasznált indikátor: PR621 Szociális településrehabilitációs programmal elért hátrányos helyzetű lakosság száma a Közép-magyarországi régióban (lásd: Szociális városrehabilitációs programmal elért, a szegregációs mutató szerint hátrányos helyzetű lakosság száma [2015-2022])
- VEKOP 7.1. Kiemelt társadalmi felzárkózási programok
  - o Felhasznált indikátor: PO711 A munkaerő-piaci integráló programokba bevont hátrányos helyzetű személyek száma (lásd: Kiemelt társadalmi felzárkózási programok inaktív résztvevőinek száma [2015-2022])

A felhasználandó mutatók listája a következő:

Középtávú tematikus cél	Indikátor	Kiindulási érték	Célérték 2023. I. 1-én	Forrás	Típus
Foglalkoztatás-fejlesztési program	Nyilvántartott álláskereső aránya	3,71% (2013)	3,00%	KSH Stainfo	Eredmény
	Kiemelt társadalmi felzárkózási programok inaktív résztvevőinek száma (2015-2022) – VEKOP 7.1.	-	400 fő	Önkormányzat	Eredmény
	Regisztrált vállalkozások száma	17 920 db (2013)	18 500 db	TEIR	Eredmény
	Adósságcsökkentési támogatásban részesülők aránya	0,78% (2013)	1,30%	KSH Stainfo	Hatás
Ingatlangazdálkodási program	Egyszobás lakások aránya	36,77% (2013)	32,00%	KSH Stainfo	Eredmény
	2012 után épített lakások száma	385 db (2013)	2500 db	KSH Stainfo	Eredmény
	Otthonteremtési kamattámogatásban részesült családok száma (2015-2022)	-	2000 db	MNB	Hatás

Közterület-fejlesztési program	Zöldterület aránya	4,00% (2015)	4,25%	Önkormányzat	Eredmény
	Nyilvános sportpályák száma (futballra alkalmas bármilyen épített, nyitott pálya)	3 db (2015)	8 db	Önkormányzat	Eredmény
	Terasszal, kiülővel rendelkező vendéglátóhellyel bíró negyedek száma	4 db (2015)	7 db	Önkormányzat	Hatás
	Közterületi és intézményi kerékpártárolók számának növekedése	-	+30 %	Önkormányzat	Eredmény
	Új felszíni közösségi közlekedési útvonalak hossza (irányonként számolva)	-	6 km	Önkormányzat, BKK	Eredmény
	Kiépült új megállóhelyek száma (nem páronként számolva)	-	8 db	Önkormányzat, BKK	Eredmény
Ellátórendszeri kapacitások programja	Támogatott gyermekgondozási intézmények kapacitása (bölcsődék és családi napközik) – VEKOP 6.1.	499 fő (2013)	650 fő	Önkormányzat	Eredmény
	Szociális városrehabilitációs programmal elért, a szegregációs mutató szerint hátrányos helyzetű lakosság száma (2015-2022) – VEKOP 6.2.	-	1000 fő	Önkormányzat	Eredmény
	Tetszőleges célú egészségügyi szűrésen önként megjelentek száma (2015-2022)	-	3000 fő	JESZ	Eredmény
	Átmeneti gondozásba vett gyermekek száma	38 fő (2014)	25 fő	Önkormányzat	Hatás
Turizmusfejlesztési program	Füvészkert fizető látogatóinak száma	30 000 fő (2004)	40 000 fő	Füvészkert	Eredmény
	Interneten hirdetett tematikus kerületi idegenvezetési programok száma	9 db (2015)	25 db	Desk research	Eredmény
	Vezető szállásközvetítő honlapokon megjelenő negyedek száma	9 db (2015)	10 db	airbnb.com, booking.com, hrs.de	Hatás
Alulhasznosított területek fejlesztésnek programja	Az alábbi öt helyszínen 2022-ben jelen lévő új, legális funkciók száma: MSZMP székház, Kenyérgyár, József Telefonközpont, Magyar Rádió, Michelin gumigyár	-	5 db	Szemrevételezés	Eredmény
	Összes új irodaház-kapacitás (2015-2022)	-	35 000 m ²	Desk research	Eredmény
	2015-2022 között nyílt múzeumok, kiállítóhelyek száma	-	db	Desk research	Hatás
Biztonság- és komfortérzet javításnak programja	Zárt gépjármű feltörése	428 db (2014)	350 db	VIII. ker. RK	Eredmény
	Szomszédsági figyelőcsoportok száma	1 db (2015)	5 db	Desk research	Eredmény
	Átlagos lakásnégyzetméter-ár az Orczy és a Magdolna negyedben (2015-2022 közti inflációval korrigálva)	229 248 Ft/m ² (2015)	260 000 Ft/m ²	ingatlan.com	Hatás
Egyetemvárosi program	Kerületbeli nappali tagozatos diákok aránya az országos összlétszámukon belül	12,62% (2012)	13%	Oktatási Hivatal	Eredmény
	Egyetemi inkubátorházak száma	0 db (2015)	2 db	Desk research	Eredmény
	Születések számának változása előző év óta Budapest egészéhez képest	-	2%	KSH	Hatás

Civil program	Az önkormányzat civil információcserélő online platformjára belépett szervezetek száma	0 db (2015)	20 db	Önkormányzat	Eredmény
	Bejegyzett szomszédsági szervezetek száma	9 db (2015)	14 db	birosag.hu	Eredmény
	Kerületben bejegyzett civil szervezettől érkező proaktív javaslatok száma a stratégiai és az operatív menedzsmentszervezethez	0 db (2015)	40 db	Önkormányzat	Hatás

19. táblázat: A középtávú célokhoz kapcsolódó indikátorok.

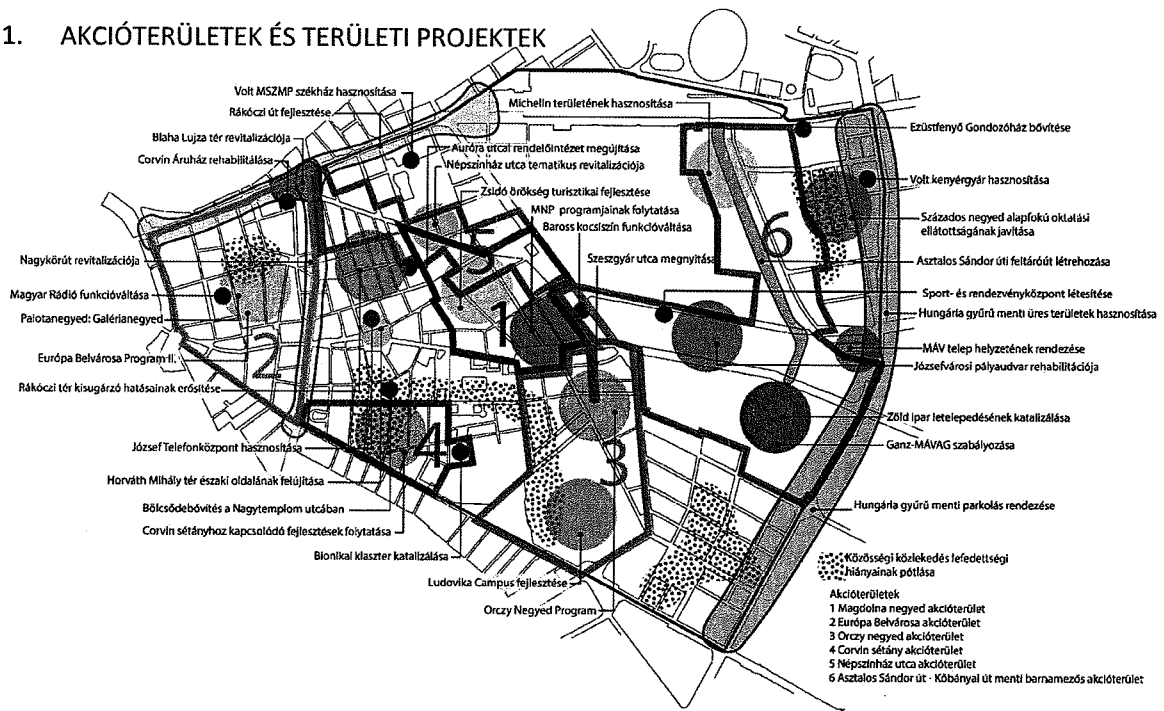
A legtöbb indikátormutató relevanciája, illetve számítása magától értetődő, egyes esetekben azonban szükséges lehet bővebb magyarázatot fűzni azokhoz:

- *Adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma:* a VIII. kerületben a népesség jelentősen alacsonyabb hányada részesült e támogatásfajtából 2013-ban, mint Budapest egészének népessége, dacára, hogy az előbbieket átlagos jövedelmi és szociális helyzete rosszabb. Ennek megfelelően a referenciaérték feletti célérték nem a rászoruló arányának növekedését, hanem a támogatás nagyobb arányú igénybe vételét hivatott célozni.
- *Otthonteremtési kamattámogatásban részesült családok száma:* e mutatónál azok a családok számítanak relevánsnak, akik a VIII. kerületben vásároltak vagy építettek lakást a kamattámogatás felhasználásával – nem azok, akik az igénybe vételkor kerületi lakcímmel rendelkeztek.
- *Interneten hirdetett tematikus kerületi idegenvezetési programok száma:* e mutatónál azok a programok számítanak relevánsnak, amelyeket a szervezők állandó kínálatukban szerepeltetnek, valamint témájuk – a leírásban hangsúlyosan megjelenő módon – a VIII. kerület, illetve annak egy része.
- *Átlagos lakásnégyzetméter-ár az Orczy és a Magdolna negyedben:* az ingatlan.com weboldalon a hirdetések a két negyedre szűkítve az első – lakásméret, szobaszám, utca vagy vételár alapján sorba nem rendezett – ötven-ötven találat összes alapterületének, illetve összes vételárának hányadosa. Amennyiben nem érhető el az adott negyedben ötven meghirdetett ingatlan, úgy a rendelkezésre álló mennyiségből számolandó az átlag. Amennyiben egyértelmű, hogy egy hirdetés többször szerepel a találatok között, az első találaton felüli további bejegyzések nem veendő figyelembe az előírt darabszám összegyűjtése során. A végeredmény korrigálendő a 2015 óta bekövetkezett inflációs torzítással.
- *Bejegyzett szomszédsági szervezetek száma:* VIII. kerületi címen bejegyzett civil szervezetek száma, amelyek nevükből megítélhető módon egy kerületbeli városrész; utca, tér stb.; lakóház belső kohéziója erősítése, érdekképvisellete céljából alakultak (pl. Civilek a Palotanegyedért Egyesület). Nem számítandóak ide a tematikus (iskolai, nyugdíjas, közbiztonsági stb.) tárgyú, illetve az összkerületi szomszédsági szervezetek.

Az egyes projektek output indikátorai az 5.3. és 5.4. alfejezetekben, az egyes projektek adatlapjain szerepelnek. Az output indikátorok meghatározása során nem került sor bázis-, illetve célértékek meghatározására, azokra a projektek kidolgozása során kerül sor. Az output indikátorok értékeit az operatív menedzsment határozza meg.

10. MELLÉKLET

10.1. AKCIÓTERÜLETEK ÉS TERÜLETI PROJEKTEK

10.2. TELJES PROJEKTLISTA

10.2.1. Akcióterületi projektek

Akcióterület	Projekt neve
Magdólna negyed akcióterület	MNP szociális programjainak folytatása, kiterjesztése a kerület minden rászorulójára
	LÉLEK Program folytatása, bővítése
	Évi két nagy állásbörze
Európa Belvárosa akcióterület	Európa Belvárosa Program II.
	Palotanegyed: Galérianegyed
	Blaha Lujza tér revitalizációja
Orczy negyed akcióterület	Orczy Negyed Program
	Ludovika campus, Orczy park fejlesztése
	Szeszgyár utca megnyitása a Visi Imre utca és a Kóris utca között
Corvin sétány akcióterület	Corvin Sétány Programhoz kapcsolódó ingatlan- és közterület-fejlesztési fejlesztések folytatása
	Bölcsődebővítés a Nagy Templom utcában
Népszínház utca akcióterület	Népszínház utca tematikus revitalizációja
	A Zsibáruháza, illetve Középső-Józsefváros zsidó örökségének turisztikai fejlesztése
Asztalos Sándor út – Kőbányai út menti barnamezős akcióterület	Józsefvárosi pályaudvar területének rehabilitációja
	Michelin gumigyár területének hasznosítása
	Ganz-MÁVAG területének szabályozása
	Asztalos Sándor úti feltáróút létrehozása

10.2.2. Tematikus projektek

Középtávú cél	Projekt neve	Projekt jellege
Ingatlan gazdálkodási program	Bérlakásrendszer komfort és méret szerinti átstrukturálása	Tematikus kulcsprojekt
	Társasház-felújítások támogatása	Tematikus kulcsprojekt
	Integrált és fenntartható lakás- és ingatlan gazdálkodási struktúra kialakítása	Egyéb projekt
	MÁV telep helyzetének rendezése	Egyéb projekt
	Üres önkormányzati üzlethelyiségek hasznosításának elősegítése	Egyéb projekt
Közterület-fejlesztési program	Sport- és rendezvényközpont létesítése	Tematikus kulcsprojekt
	Zöldfelületek minőségi felújítása, fenntartása	Tematikus kulcsprojekt
	Parkolóház-kapacitások és közterületi parkolás egységes rendszerben kezelése	Egyéb projekt
	Baross tér térfalainak rehabilitációja	Egyéb projekt
	Rákóczi tér kisugárzó hatásainak erősítése	Egyéb projekt
	Utak, járdák, gyalogátkelők felújítása	Egyéb projekt
	Közterek átláthatóságának növelése, megfelelő közvilágítás alkalmazása	Egyéb projekt
	Rákóczi út emberközelibbé tétele és kereskedelmi revitalizációja	Egyéb projekt

	Hungária gyűrű menti területek parkolási helyzetének rendezése	Egyéb projekt
	Hajléktalanellátó intézmények egyenletes fővárosi elosztása	Egyéb projekt
	Iskolai kerékpártárolók létesítése	Egyéb projekt
	intézményi és közterületi kerékpártárolók fejlesztése	Egyéb projekt
	Közparkok, frekvenciált területek WiFi-ellátása	Egyéb projekt
	Kerékpáros infrastruktúra komplex fejlesztése	Egyéb projekt
	Nagykörút revitalizációja	Egyéb projekt
	Üres telkek átmeneti hasznosításának elősegítése	Egyéb projekt
	Szelektív hulladékgyűjtés közterületi lehetőségeinek bővítése	Egyéb projekt
	Közösségi terek hálózatának bővítése, intézménykertek bevonása	Egyéb projekt
	Horváth Mihály tér északi oldalának felújítása	Egyéb projekt
	Parkolási konfliktusok feloldása a Százados negyedben és a Tisztviselőtelepen	Egyéb projekt
	Nyilvános, fenntarthatóan működtethető WC-k, szemetesek sűrűségének növelése	Egyéb projekt
	Ivókutak elhelyezése	Egyéb projekt
Turizmusfejlesztési program	Negyedek turisztikai kínálatának fejlesztése, arculatának kialakítása	Tematikus kulcsprojekt
	Városmarketing és attrakciófejlesztés	Tematikus kulcsprojekt
	Helyi védelem intézményének kiterjesztése	Egyéb projekt
	Nemzetközi turizmus igényeinek kielégítése	Egyéb projekt
Foglalkoztatásfejlesztési program	Új szakmai programok álláskeresőknél, vállalkozásoknak	Tematikus kulcsprojekt
	Bionikai klaszter katalizálása	Tematikus kulcsprojekt
	Felnőttoktatás, szülőoktatás biztosítása	Egyéb projekt
	Közfoglalkoztatás bővítése	Egyéb projekt
Egyetemvárosi program	Egyetemi inkubátorházak létesülésének ösztönzése	Tematikus kulcsprojekt
	Felsőoktatási intézmények bevonása, egyetemvárosiasítás	Egyéb projekt
	Hallgatók igényeire épülő szolgáltatásfejlesztés, a helyi lakossággal összhangban	Egyéb projekt
Ellátórendszeri kapacitások program	Szüneti gyermekétkeztetés biztosítása a rászorulóknak	Tematikus kulcsprojekt
	Auróra utcai rendelőintézet megújítása	Tematikus kulcsprojekt
	Felsőoktatási hallgatók bevonása szociális programokba	Egyéb projekt
	Bölcsődék, óvodák, iskolák, sportpályák korszerűsítése	Egyéb projekt
	Idősek ellátása, ellátások bővítése	Egyéb projekt
	Ezüstfenyő Gondozóház bővítése	Egyéb projekt
	Idősklubok rendszerének folytatása	Egyéb projekt
	Fűtéstámogatás rászorulóknak	Egyéb projekt
	Fecskeház-program	Egyéb projekt
	Nagycsaládosok és idősek étkeztetési támogatása	Egyéb projekt
	Iskolakezdési támogatás nagycsaládosoknak	Egyéb projekt
	Rászoruló étkeztetési támogatása	Egyéb projekt
	„Szűrő szombat” program bővítése	Egyéb projekt

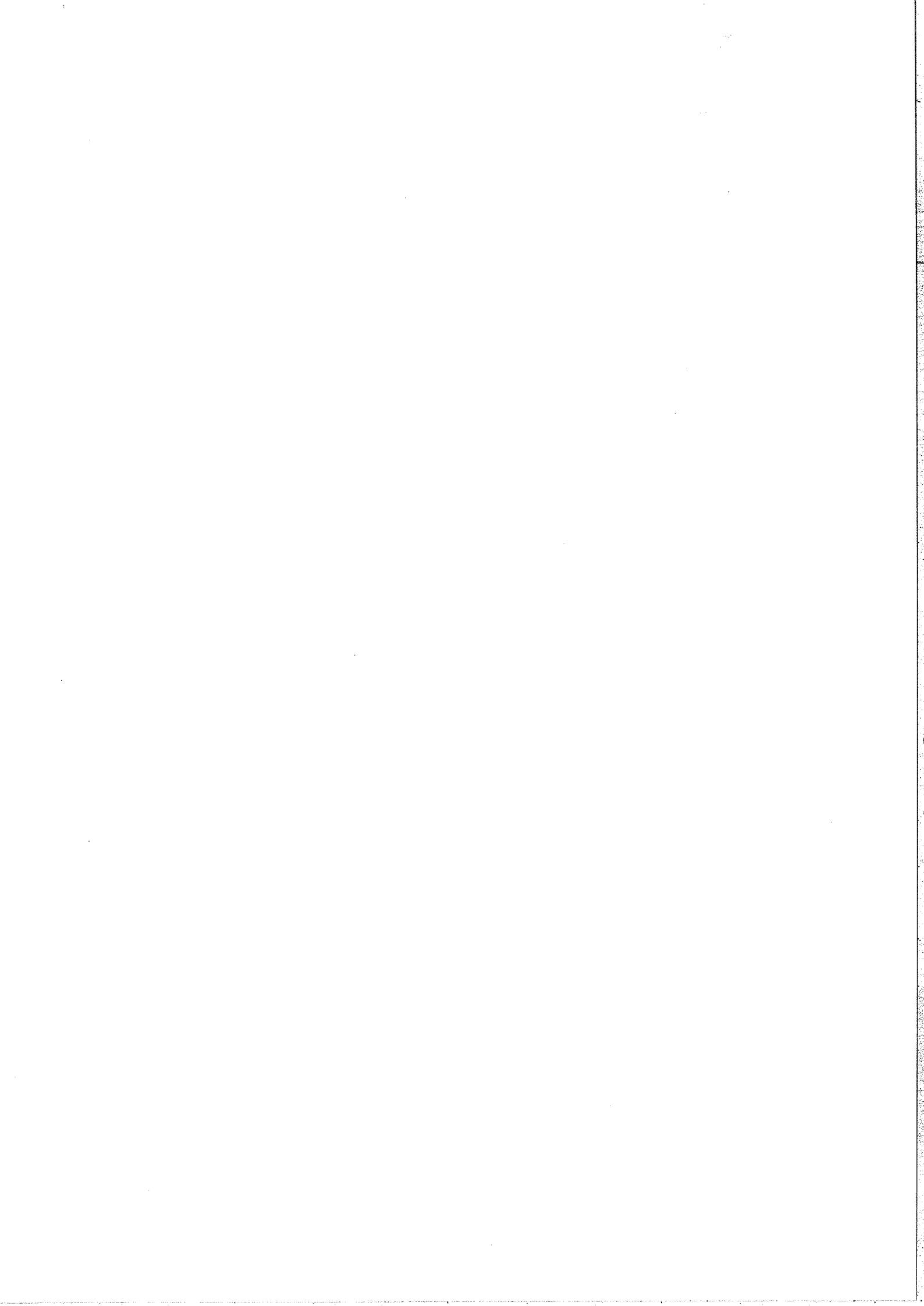
	Iskolai pályaválasztási tanácsadás	Egyéb projekt
	Százados negyed alapfokú oktatási ellátottságának javítása	Egyéb projekt
	Középiszkolai kötelező önkéntesség bevonása szociális programokba	Egyéb projekt
	Gyermekorvosi kapacitások bővítése	Egyéb projekt
	Közösségi közlekedés lefedettség hiányainak pótlása, infrastrukturális hálózat fejlesztése	Egyéb projekt
	Kiléptetőházak rendszerének kiépítése	Egyéb projekt
	Családok átmeneti otthonának biztosítása a kerületen belül	Egyéb projekt
	Egészségügyi intézmények állagmegóvása	Egyéb projekt
Civil program	Civil tudásbázis építése, hálózatosság erősítése	Tematikus kulcsprojekt
	Lakossági, civil kapcsolattartás fejlesztése az önkormányzat részéről	Tematikus kulcsprojekt
	Civil önszerveződés elősegítése	Tematikus kulcsprojekt
Alulhasznosított területek fejlesztésnek programja	Corvin Áruház rehabilitációjának ösztönzése	Tematikus kulcsprojekt
	József Telefonközpont hasznosítása	Tematikus kulcsprojekt
	Hungária gyűű menti üres területek hasznosítása	Egyéb projekt
	Magyar Rádió funkcióváltása	Egyéb projekt
	Ganz-MÁVAG területén zöld ipar letelepedésének katalizálása	Egyéb projekt
	Baross kocsiszín funkcióváltása	Egyéb projekt
	Volt kenyérgyár hasznosításának elősegítése	Egyéb projekt
	Volt MSZMP színház hasznosításának elősegítése	Egyéb projekt
	Foghíjtelkek átmeneti hasznosításának elősegítése	Egyéb projekt
Biztonság- és komfortérzet javításnak programja	Társasházak biztonsági rendszerének fejlesztése	Tematikus kulcsprojekt
	Lakosság és rendőrség kommunikációjának fejlesztése	Tematikus kulcsprojekt
	Iskolai bűnmegelőzés és dropprevenció	Egyéb projekt
	Új rendőrségi központ kialakítása	Egyéb projekt
	Közérzet javítása: köztéri alkoholfogyasztás, 0-24 üzletek, call shopok kizorítása	Egyéb projekt
	Illegális bevándorlók kerületi jelenlétéből eredő problémák kezelése	Egyéb projekt
	Rendőrségi riasztórendszerre csatlakoztatás	Egyéb projekt
	Kerékpáros közterület-felügyelők	Egyéb projekt
	Rendőrházak létesítése a bűnügyileg fertőzött területeken	Egyéb projekt
	Intelligens kamerarendszer fejlesztése egyetemi együttműködésben	Egyéb projekt
	Kamerarendszer hiányainak pótlása	Egyéb projekt
	Józsefvárosi Áldozatsegítő Szakmai Rendszer folytatása	Egyéb projekt

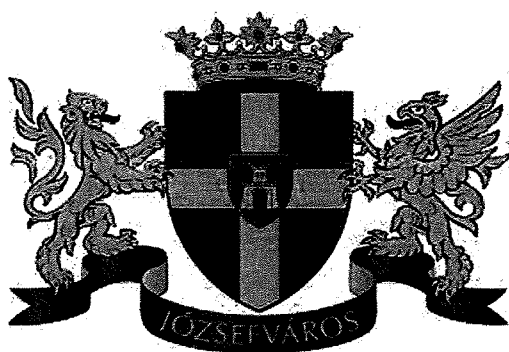
10.3. ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra: A stratégia célrendszere.	17
2. ábra: A beavatkozások struktúrája.	27
3. ábra: Akcióterületek.	28
4. ábra: A 2011-es népszámlálási adatok alapján előállított szegregációs mutató által lehatárolt szegregátumok és veszélyeztetett területek.	90
5. ábra: Akcióterületi projektcsomagok, középtávú tematikus célok, valamint hosszú távú célok kapcsolata.	111
6. ábra: Végrehajtási struktúra.	121

10.4. TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE

1. táblázat: Tematikus célok városrészi relevanciája.	24
2. táblázat: Akcióterületi projektek indikatív forrásigénye (millió forint).	72
3. táblázat: Tematikus kulcsprojektek indikatív forrásigénye (millió forint).	76
4. táblázat: Egyéb projektek indikatív, nagyságrendi forrásigénye (millió forint).	79
5. táblázat: Akcióterületi projektek indikatív ütemezése.	82
6. táblázat: Tematikus kulcsprojektek indikatív ütemezése.	84
7. táblázat: Józsefvárosban 2008 óta megvalósított, az ASZT megvalósulását is szolgáló főbb társadalmi integrációs projektek.	89
8. táblázat: Az egyes szegregációval veszélyeztetett területek társadalmi mutatói és lakásminőséggel kapcsolatos jellemzői.	91
9. táblázat: Példák projektek és középtávú célok kapcsolódására az Európa 2020 stratégia tematikus célterületeihez.	103
10. táblázat: Kapcsolódási pontok Józsefváros középtávú tematikus céljai és az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió által Budapest számára meghatározott területfejlesztési igények és feladatok között.	104
11. táblázat: A Fővárosi Területfejlesztési Program prioritástengelyei és intézkedései.	106
12. táblázat: A középtávú tematikus célok kapcsolódása a kerület gazdasági stratégiájához.	107
13. táblázat: A stratégiát megalapozó helyzetértékelésben azonosított problémák és a középtávú célok kapcsolata.	108
14. táblázat: A stratégiát megalapozó helyzetértékelésben azonosított adottságok és a középtávú célok kapcsolata.	110
15. táblázat: Külső és belső megvalósíthatósági kockázatok valószínűsége.	116
16. táblázat: Külső és belső megvalósíthatósági kockázatok hatáserőssége.	117
17. táblázat: Önkormányzati tulajdonú lakások lakbére a VIII. kerületben (2013-tól).	119
18. táblázat: 2008 és 2015 között (is) futó, a Rév8 Zrt. által felügyelt településfejlesztési programok a VIII. kerületben.	120
19. táblázat: A középtávú célokhoz kapcsolódó indikátorok.	126

JÓZSEFVÁROS

INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

Megalapozó vizsgálat

Készült a KMOP-6.2.1/K-13-2014-0002 „Közép-Magyarországi Operatív Program – Fenntartható településfejlesztés a kis- és középvárosokban – Integrált Településfejlesztési Stratégiák kidolgozása” című projekt keretében.

2015. augusztus

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Megbízó:

Belügyminisztérium
Cím: 1051 Budapest, József Attila utca 2-4.
Tel: +36 1 441 1000
Fax: +36-1-441-1437
E-mail: ugyfelszolgalat@bm.gov.hu
Honlap: bm.gov.hu

Magó Erzsébet
Ignác Melinda

szakmai kapcsolattartó
projektmenedzser

Önkormányzat:

Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat
Cím: 1082 Budapest, Baross u. 63-67.
Tel: 36 1 45-92-100
Fax: -
E-mail: its@jozsefvaros.hu; foepitesz@jozsefvaros.hu
Honlap: www.jozsefvaros.hu

Fernezeyi Gergely DLA
Szarka-Turóczy Tímea

főépítész
ITS koordinátor

Tervező:

Pest-Budapest Konzorcium

HÉTFA Elemző Központ Kft.
Cím: 1051 Budapest, Október 6. utca 19., IV. emelet 2.
Tel: +36 1 951 4780
Fax: +36 1 700 2257
E-mail: info@hetfa.hu
Honlap: www.hetfa.hu

Bedőcs Bernadett
Balás Gábor
Baranyai Zsolt

felelős tervező
ügyvezető igazgató
elemző

Budapest Főváros Városépítési Tervező Kft.
Cím: 1061 Budapest, Andrassy út 10.
Tel: +36-1-317-5318
Fax: +36-1-317-3296
E-mail: bfv@bfvt.hu
Honlap: www.bfv.hu

Albrecht Ute
Liszkay Krisztina
Szcuka Levente
Őkrös László
András István
Pető Zoltán
Niedetzky Andrea
Pogány Aurél
Zétényi Dávid
Jordán Péter
Horváth Adrienn
Orosz István

ügyvezető, - településtervező TT/1É 01-0517, TR 01-0517
településtervező TT/1É 01-1455
településtervező TT 01-6111
településtervező
műemlékvédelmi szakértő TT/1 01-0525, TR 01-0525
közlekedési szakági tervező K1d-1 01-2321
zöldfelületi és tájrendezési szakági tervező K 01-5152
zöldfelületi és tájrendezési szakági tervező
zöldfelületi szakági tervező
vízközmű szakági tervező
vízközmű szakági tervező
energiaközmű és elektronikus hírközlés szakági tervező

Tartalomjegyzék

1. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	6
2. HELYZETFELTÁRÓ, HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZEK	10
2.1. TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ÖSSZEFÜGGÉSEK, JÓZSEFVÁROS HELYE A TELEPÜLÉSHÁLÓZATBAN, TÉRSÉGI KAPCSOLATOK	10
<i>Településhálózati összefüggések, Józsefváros helye a településhálózatban, térségi kapcsolatok / Budapest nemzetközi és országos szerepe / A kerület szerepe a településhálózatban / A kerület funkcionális és területi kapcsolatai / SWOT / Fejlesztési kihívások</i>	
2.2. FEJLESZTÉSI ÉS RENDEZÉSI KÖRNYEZET	15
<i>A területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata / Fővárosi településfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata / Hatályos kerületfejlesztési döntések bemutatása / A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata / A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek – Józsefváros fejlesztését befolyásoló – vonatkozó megállapításai / A kerület településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata / SWOT / Fejlesztési kihívások</i>	
2.3. JÓZSEFVÁROS TÁRSADALMA	49
<i>Szociodemográfiai jellemzők / Térbeli-társadalmi rétegződés / Helyi identitás / SWOT / Fejlesztési kihívások</i>	
2.4. JÓZSEFVÁROS HUMÁN INFRASTRUKTÚRÁJA	74
<i>Humán közszolgáltatások / Esélyegyenlőség / SWOT / Fejlesztési kihívások</i>	
2.5. JÓZSEFVÁROS GAZDASÁGA	92
<i>Józsefváros gazdasági súlya, szerepköre, sajátos gazdasági jellemzői / A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai, települést érintő fejlesztési elképzelései / Józsefváros főbb gazdasági ágazatai, jellemzői / Versenyképesség / Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat) / SWOT / Fejlesztési kihívások / Célcsoport alapú beavatkozási irányok</i>	
2.6. AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSA, A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS ESZKÖZ- ÉS INTÉZMÉNYRENDSZERE	103
<i>Költségvetés, gazdasági program / Gazdaságfejlesztési tevékenység / Foglalkoztatáspolitikai / Lakás- és helyiséggazdálkodás / Településfejlesztési gyakorlat / Intézményfenntartás / Energiagazdálkodás / Településüzemeltetési szolgáltatások / SWOT / Fejlesztési kihívások</i>	
2.7. A TÁJI ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK VIZSGÁLATA	116
<i>Természeti adottságok, tájhasználat, tájszerkezet / Védett, védendő táji, természeti értékek, területek</i>	
2.8. ZÖLDFELÜLETI RENDSZER VIZSGÁLATA	117
<i>Szerkezeti, kondicionáló szempontból lényeges valamint a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek / Zöldfelületi ellátottság értékelése / SWOT / Fejlesztési kihívások</i>	

2.9. AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET VIZSGÁLATA	121
<i>Az épített környezet értékei / Területfelhasználás vizsgálata / Telekstruktúra / Az építmények vizsgálata / Épített környezet konfliktusai, problémái / SWOT / Fejlesztési kihívások</i>	
2.10. KÖZLEKEDÉS	146
<i>Hálózatok és hálózati kapcsolatok / Közúti közlekedés / Közösségi közlekedés / Kerékpáros és gyalogos közlekedés / Parkolás / SWOT / Fejlesztési kihívások</i>	
2.11. KÖZMŰVESÍTÉS	153
<i>Víziközművek / Energiaellátás, energiagazdálkodás / Elektronikus hírközlés / SWOT / Fejlesztési kihívások</i>	
2.12. KÖRNYEZETVÉDELEM	159
<i>Talaj / Felszíni és a felszín alatti vizek / Levegőtisztaság és védelme / Zajterhelés / Hulladékkezelés / SWOT / Fejlesztési kihívások</i>	
2.13. KATASZTRÓFAVÉDELEM, TERÜLETFELHASZNÁLÁST KORLÁTOZÓ, BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK	162
<i>Építésföldtani korlátok / Tevékenységből adódó korlátozások / Vízrajzi veszélyeztetettség / Egyéb / SWOT / Fejlesztési kihívások</i>	
2.14. VÁROSI KLÍMA	163
<i>SWOT / Fejlesztési kihívások</i>	
3. HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ	164
3.1. A HELYZETELEMZÉS EREDMÉNYEINEK ÉRTÉKELÉSE, SZINTÉZIS	164
<i>A folyamatok értékelése / Józsefváros összefoglaló SWOT analízise / Tematikus céloknak való megfelelés</i>	
3.2. PROBLÉMA- ÉS ÉRTÉKTÉRKÉP	172
3.3. ELTÉRŐ JELLEMZŐKKEL RENDELKEZŐ TELEPÜLÉSRÉSZEK	178
<i>A városrészek bemutatása / Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése / Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek</i>	
4. MELLÉKLETEK	215
4.1. ÁBRAJEGYZÉK	215
4.2. TÁBLÁZATOK JEGYZÉKE	218
4.2. FELHASZNÁLT IRODALOM	219
4.4. ELTÉRŐ KARAKTERŰ TERÜLETEK	222

1. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Budapest VIII. kerület Józsefváros Önkormányzata részére a Belügyminisztérium rendelte meg integrált településfejlesztési stratégia készítését, kapcsolódóan a 2014–2020-as európai uniós fejlesztési időszak kihívásaihoz. A településfejlesztési stratégia alapvetően a korábbi ismert, Józsefvárosban 2007-ben elkészített Integrált Városfejlesztési Stratégia szerepét tölti be, annak funkcióit viszi tovább. A stratégia két fő munkarészből áll: a megalapozó munkarész a kerület 2015-ös aktuális helyzetének felméréséből és értékeléséből, míg a stratégiai munkarész a középtávú jövőt illetően megfogalmazott célok elérésének lehetséges eszközeiből áll. A hosszú távú célok forrása a Kerületfejlesztési Kon koncepció, ezt Józsefváros Önkormányzata 2005-ben fogadta el. Az időközben megváltozott körülmények, megvalósult célok kapcsán a középtávú célok szükséges mértékű átértelmezésére a stratégiaalkotás során sor került. A következőkben a megalapozó munkarész összefoglalása olvasható: elsőként a helyzetfeltárás, majd a helyzetértékelés tartalma alapján.

1.1. HELYZETFELTÁRÁS

Pozíció

Józsefváros pozícióját, adottságait és helyzetét alapvetően meghatározza, hogy Budapest belvárosának peremén, így Magyarország legfejlettebb régiójának közepében fekszik. Ebből fakad, hogy országos és nemzetközi kapcsolatai egyaránt kiválóak, illetve hogy számos szektor számára központi funkciót tölt be. Utóbbiak közül kiemelendő a felsőoktatás: tizenegy egyetem és főiskola tizenkilenc kara működik Józsefvárosban, közel negyvenezer diákot vonva be a kerület mindennapi életébe. Hasonlóan jelentős az egészségügyi intézmények sűrűsödése is, noha ez utóbbi szektor kevésbé van hatással a kerület életére, mint az egyetemvárosi szerepkör.

A kerület kizárólag más fővárosi kerületekkel határos, határvonalainak nagy része nem jelent funkcionális határt, így – noha a nagy forgalmú főutak elválasztó hatása jelentős – a kerülethatárok túloldalán általában azonos beépítés, azonos funkciók jelennek meg. Mindez nem jelenti azonban, hogy a kerület maga homogén szerkezetű lenne: Józsefvárosban jelentősen eltérő státuszú lakóterületek, országos jelentőségű intézményi és zöldterületek, illetve ipari területek egyaránt megtalálhatók.

A fejlesztési és rendezési környezet Józsefváros számára releváns fő állításai számos kerületi adottságra és problémára kínálnak lehetőséget, illetve választ, mindenképp az innovatív gazdasághoz, a turizmusfejlesztéshez, a barnamezős területek megújításához, valamint a kulturális sokszínűség ápolásához kapcsolódóan. Józsefváros múltbeli fejlesztési döntései számos nagy horderejű projektet alapoztak meg, amelyek tükröződnek a kerület különböző stratégiai dokumentumaiban is. Kiemelendő jelentőségű ezek közül a 15 éves Kerületfejlesztési Stratégia (2005), az Integrált Városfejlesztési Stratégia (2007), illetve ezek nyomán az építéshatósági munkát meghatározó Józsefvárosi Kerületi Építési Szabályzat (2007).

Társadalom

2007 és 2015 között Józsefváros három fő területen végzett nagyobb horderejű beavatkozási munkákat. A Palotanegyed kulturális-turisztikai újrapozicionálását, belvárosiasságának erősítését szolgáló Európa Belvárosa Programot, valamint a Magdolna negyed rendkívül hátrányos szociális, infrastrukturális, társadalmi helyzetének felzárkóztatását célzó, 2005-ben indult Magdolna Negyed Programot az önkormányzat valószínűsítette meg. A Corvin Sétány Programot, amely a Corvin negyed Corvin mozi mögötti, igen elavult épületállománnyal és szociális problémákkal terhelt területének gyökeres megújítását hivatott megvalósítani, magánbefektető végzi, az önkormányzattal kooperációban, 2001 óta.

Kedvező adottságai mellett Józsefváros számos problémával küzd, melyek jelentős része összefüggésben van a kerület kedvezőtlen társadalmi helyzetével. A kerület népessége – mint a belső-pesti kerületeké általában – csökken, annak átlagos iskolai végzettsége, valamint foglalkoztatottsága azonban jelentősen elmarad a fővárosi átlagtól. Budapest kerületei közül Józsefvárosban a legalacsonyabb az egy főre eső átlagos nettó belföldi jövedelem, valamint a születéskor várható élettartam, ugyanakkor itt a legmagasabb a munkanélküliek aránya. Hasonlóan kedvezőtlen helyzetet mutat Józsefváros lakásállománya is: az átlagos lakásméret alacsony, az egyszobás, illetve az alacsony komfortfokozatú lakások aránya magas. Józsefvárosi sajátosság az önkormányzati tulajdonú lakások magas aránya, melyek jelentős hányada üres, állaga miatt hasznosítása nem lehetséges. Budapesten itt a legmagasabb a magát cigánynak, romának vallók aránya; rajtuk kívül a kínai nemzetiségűek aránya haladja meg jelentősebben a Budapesten általános szintet.

Fontos kiemelni, hogy mindezen társadalmi és infrastrukturális sajátosságok a kerületben egyáltalán nem egyenletesen oszlanak el: Józsefváros 11 negyede alkalmanként kifejezetten szélsőséges különbségeket képvisel úgy az ott lakók társadalmi helyzete, mint a lakásállomány jellegzetességei terén. A legkedvezőtlenebb helyzetben a Magdolna és az Örczy negyed, illetve az egyetien lakótömbbei rendező Ganz negyed van, míg a kerület legjobb helyzetű negyedeinek a kertvárosias Tisztviselőtelep és Százados negyed, illetve – kisebb mértékben – a belvároshoz legélelénkebben kapcsolódó Palotanegyed számít.

Intézmények

Józsefváros óvodai és bölcsődei ellátottsága kielégítő ugyan, azonban utóbbiak terén jelentős kapacitáshiány tapasztalható (akárcsak Budapesten általában), és előbbiek kihasználtsága is közelíti a 100%-hoz. Az általános iskolai oktatás csupán a Százados negyedben vet fel megközelíthetőségi problémákat, a kerület egyéb részein a jelentős szegregációbeli (és ezzel párhuzamosan kihasználtságbeli) különbségek jelentenek gondot. Úgy az általános, mint a középfokú oktatásban jellemző, hogy alacsony vonzerejű, problémás intézmények és országosan kiemelkedő színvonalú iskolák működnek párhuzamosan a kerületben. A felsőoktatási intézmények jelentős koncentrációjáról fent már esett szó.

A szociális ellátás Józsefvárosban elsősorban a Józsefvárosi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ feladata, amely országos viszonylatban is meglehetősen széles körben, számos szolgáltatással látja el a kerület rászorulóit. Ennek fő oka a kedvezőtlen szociális helyzet, de a városrehabilitációs projektekhez kapcsolódó szolgáltatásbővítések is jelentős szerepet játszottak az ellátások szintjének fejlődésében. A kerület a hajléktalanellátás egyik fő intézményi központja Budapesten, az éjszakai melegedők több, mint harmada itt található.

A kerület egészségügyéért a Józsefvárosi Egészségügyi Szolgálat felel, az ellátás szintje kielégítőnek tekinthető. A legtöbb háziorvosi rendelő felújítására a 2000-es, 2010-es évek során sor került, az Auróra utcai szakrendelő (mint a kerületi egészségügy központi intézménye) 2015-ben újul meg.

Gazdaság, önkormányzati gazdálkodás

Józsefváros csak korlátozottan értelmezhető önálló gazdasági egységként, hiszen mint fővárosi kerület számos téren a Fővárosi Önkormányzattal megosztva bír csak hatáskörrel. A kerülethatárok munkaadói és munkavállalói szempontból is kevésbé bírnak jelentőséggel. A kerület vállalkozásai közül elsősorban a kereskedelemmel foglalkozók alkotják a legnagyobb tömeget, a vállalkozások negyede tartozik ebbe a csoportba. Nagy többségük kiskereskedelmi profillal bír, közel felük – Józsefváros 4400 üzletéből 2000 – ruházati cikkeket foglalkozik. Jelentős a kerület vendéglátóipara is.

A potenciális húzóágazatok közül kiemelendő a kutatás-fejlesztés, ami a kerületben működő egyetemekhez kapcsolódóan jelenik elsősorban meg – mint azt a Semmelweis Egyetem és a Pázmány Péter Katolikus Egyetem közös beruházásaként 2015-ben építeni kezdett Bionikai Innovációs Központ is jelzi. Józsefváros

turizmusa 2009 óta jelentősen bővül, és bár egyelőre inkább csak hátszág, mintsem aktív célpont a Budapestre érkező turisták számára, látnivalói magas fejlődési potenciált jelentenek.

Józsefváros kedvező pozíciója, metróvonalakkal való kiemelkedő ellátottsága nyomán jelentős ingatlanpiaci célterület, ahol az előregedett, alacsony értékű lakásállomány mellett – a gazdasági recesszió 2008-at követő éveit leszámítva – folyamatos az újlakásépítés, 2011-ben például a Budapesten épült lakások több, mint negyede józsefvárosi volt. Az átlagos ingatlanárak az új lakások építésével leginkább érintett negyedekben a legmagasabb, így a Corvin, illetve a Százados negyedben. Jelentősek a kerületben kiépült irodaházi kapacitások is, részben a Corvin Sétány Programhoz kapcsolódó, részben a Hungária gyűrű mentén megvalósult fejlesztések eredményeként.

Józsefváros költségvetése 2014-ben valamivel több, mint másfél milliárd forint volt, a kerület gazdálkodása 2010 óta szufficites. A fővárosi szinten beszedett helyi adók 3,81%-a illeti Józsefvárost, melyeknek a gépjárműadón és az iparüzési adón felül az idegenforgalmi adó is tárgyát képezi, azt a kerület nem engedi át a Fővárosi Önkormányzatnak.

A kerület fő gazdaságfejlesztési irányait a munkahelyteremtés, a vállalkozások versenyképességének javítása, illetve a munkavállalók elhelyezkedési esélyeinek fejlesztése jelöli ki. Külön tematikus szándék a Népszínház utca kisiparos arculatának, illetve a Palotanegyed galérianegyed-jellegének erősítése. A fenti irányokat az önkormányzat elsősorban szakmai programokkal, másodsorban szabályozási eszközökkel segíti; utóbbiakra a kis üzlethelyiségeket támogató progresszív adóztatás jelent példát.

A kerületi ingatlanvagyon az önkormányzat megbízásából kezelő, saját tulajdonú Kisfalu Kft. kezeli. A 4807 darab lakás (2015) között nincs dedikáltan szociális bérlakás, a rászorultsági szempontok az úgynevezett szociális lakbér megállapításakor kerülnek érvényesítésre. A lakások több, mint tíz százaléka üres, míg az 1785 darab nem lakás célú helyiségnek kevesebb, mint harmada hasznosul bérbeadás útján, fennmaradó hányaduk jellemzően üres.

A településüzemeltetési feladatokat Józsefváros önkormányzata a Fővárosi Önkormányzattal közösen látja el, a kerületi szintű tételeket elsősorban saját költségvetési szervein és gazdasági társaságain, ritkább esetben a polgármesteri hivatalon keresztül. Józsefvárosban az önkormányzat szervezetei számos többlétszolgáltatást is biztosítanak, elsősorban szociális területen (bölcsődei, háziorvosi ellátás, rászoruló lakhatása), kisebb részt a közterület-fenntartáshoz kapcsolódóan.

Természeti és épített környezet

A kerület relatív sok zöldfelülettel rendelkezik, azonban azok eloszlása igen egyenlőtlen, főként a Fiumei úti Nemzeti Sírkertre, illetve az Orczy parkra koncentrálódik. Jelentős a fasorok, illetve egyes negyedekben a lakóterületi zöldellátottság szerepe. Józsefvárosban található a Fűvészkert is. Érdemi vízfelületet csak az Orczy park tava jelent a kerületben. A magas beépítésből fakadó hőszigetethatás Józsefváros egészét érinti.

Józsefváros területének beépülése a XVIII. században vette kezdetét, majd a XX. század fordulójára nagyrészt elnyerte mai formáját. Jelentős változást csak az 1970-es, '80-as években felépülő Józsefvárosi lakótelep, illetve a 2000-es évek elejétől elinduló Corvin Sétány Program ingatlanfejlesztési jelentettek, illetve jelentenek. A kerület igen gazdag műemlékekben, illetve különböző védett épületekben és területekben, főként a Palotanegyed, illetve a Nemzeti Sírkert területén. A Tisztviselőtelep műemléki jelentőségű terület.

A főváros zónarendszerében Józsefváros a belső, illetve az átmeneti zóna területén fekszik. Területfelhasználása a különböző negyedekben meglehetősen változó, az alulhasznosítottág elsősorban külsőbb részeire, a Fiumei út – Orczy út vonalától keletre jellemző.

Közlekedés

Elhelyezkedéséből fakadóan Józsefvárost több országos és fővárosi jelentőségű főút, illetve vasúti fővonal érinti, területén mindhárom metróvonalnak üzemelnek állomásai. Közúti átmenő forgalma jelentős, a parkolás bizonyos részein nem kielégítően megoldott. A Palotanegyed egy része, illetve a Tisztviselőtelep forgalomcsillapított terület. A kerület közösségi közlekedési ellátottsága fejlett, azonban a rágyaloglási távolságok számos lakóterületen meghaladják a 300 métert. Kerékpáros infrastruktúrával több helyen rendelkezik, úthálózatának zöme alkalmas a kerékpáros közlekedésre. Gyalogos preferenciájú közterületek találhatóak a Kálvin tér, a Corvin Pláza és a Mátyás tér környezetében, valamint a Palotanegyed több részén. A zajterhelés a főutak és a vasútvonalak mentén jelentős.

Közművesítés

A kerület vízellátása teljes, csatornahálózati bekötöttsége 95%, a hálózatok azonban jelentős részben elavultnak tekinthetők. Villamosenergia-hálózata és gázellátása kielégítő, távhőellátottsága a lakótelepi épületekre korlátozódik. Több, az energiahatékonyságot javító projekt fut 2015-ben a Józsefvárosban. A hulladékkezelés Budapesten fővárosi feladat, ellátására a hagyományos hulladékgyűjtésen túl házhoz menő és szigetekben át történő szelektív hulladékgyűjtéssel, évenkénti lomtalanítással kerül sor.

1.2. HELYZETÉRTÉKELÉS

A helyzetfeltáró munkarész összegzése alapján Józsefváros fő erősségei közé tartozik a városon belüli jó elhelyezkedés, a jelentős városrehabilitációs tapasztalatok, kapacitások megléte, a felsőoktatás sűrű jelenlétéhez kapcsolódó értékek és a lakásállomány jelentős megújulása. Gyengeségeket jelentenek a kedvezőtlen lakhatási körülmények, a kerületen belüli szociális egyenlőtlenségek, a rossz egészségi állapot, a jelentős átmenő forgalom, illetve a sok esetben leromlott közművek. A kerület legfőbb lehetőségeit az egyetemvárosi, tudásközponti szerepkör erősödése, illetve a barnamezős területek megújulása jelenti, míg a veszélyek közül a társadalmi szegregáció fokozódása, a városrehabilitációs beavatkozások ellehetetlenülése, valamint a kiskereskedelem széles spektrumának beszűkülése emelhető ki.

A kerület egyes negyedei jelentősen eltérő arculatúak, helyzetűek és adottságúak, így a potenciális fejlesztési irányok is markánsan szerteágazóak: jellemzően más területeket érint például az egyetemvárosiasodás, a barnamezős területek hasznosítása, illetve a turisztikai potenciálok kihasználásának erősítése.

A rendelkezésre álló 2011-es adatok szerint Józsefvárosban három szegregátum és hét (a fentiekkel részben átfedő) szegregációval veszélyeztetett terület volt található. Ezek elsősorban a Magdolna és az Orczy negyedekben koncentrálnak, de a Csarnok negyed is érintett általuk.

A kerületben javasolt beavatkozási területek részben e leromlott környékekre (Magdolna, Orczy negyed) részben fejlesztési területekre – Corvin sétány, Asztalos Sándor út – Kőbányai út menti barnamezős területek), részben nem teljesen kihasznált potenciálú lakóterületekre (Palotanegyed, Népszínház utca) fókuszálnak.

2. HELYZETFELTÁRÓ, HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZEK

2.1. TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ÖSSZEFÜGGÉSEK, JÓZSEFVÁROS HELYE A TELEPÜLÉSHÁLÓZATBAN, TÉRSÉGI KAPCSOLATOK

2.1.1. Budapest nemzetközi és országos szerepe

Budapest az európai városhálózat tagjaként 1,7 millió fős lakosságával a jelentősebb európai városok közé tartozik. Nemzetközi, ezen belül is makroregionális szerepköre jelentős, de a főváros és várostérsége együttes fejlesztésével, fejlődésével ezt a pozíciót tovább kell erősíteni az ország egészének versenyképessége érdekében. A KSH adatai alapján Magyarországon belül Budapesten termelődött meg a GDP 38%-a 2011-ben (míg lakossági súlya csak 17,6%), a beruházások 38%-a szintén itt valósult meg (2013). Az egyetemi és kutatási központok kiemelkedő koncentrációja hozzájárult ahhoz, hogy a versenyképesség egyik legfontosabb jellemzője, az országban kutatás-fejlesztésre fordított éves ráfordítás közel 60%-a itt realizálódjon. Budapest a szolgáltatási szektor dominanciája mellett olyan ágazatok kiemelkedő központja, mint a kreatívipar, az IKT szektor, a gyógyszeripar. Budapest az ország első számú turisztikai célterülete, kulturális kínálata és épített öröksége nemzetközi viszonylatban is jelentős. Budapest-központú az ország légi forgalma, és a közlekedési hálózatok történeti kialakulása nyomán ez a legfontosabb közúti és vasúti csomópont. A forgalom magas koncentrációját a lakosság száma és a város gazdasági jelentősége eredményezi. Budapest logisztikai pozícióját az itt metsződő három európai közlekedési folyosó is erősíti, melyek egyik eleme maga a Duna, mint vízi út. A főváros vonzereje, népszerűsége erősödik, mely mind a lakosság számban, mind a turisztikai adatokban jól tükröződik. Az elmúlt 10 évben Budapest népessége növekedni tudott, a Budapestről történő elvándorlás 2007-től megfordult, így a főváros migrációs egyenlege pozitív tendenciát mutat.

A főváros és agglomerációja (közel 3 millió fő, az ország lakosságának mintegy 30%-a) együtt alkotja a budapesti funkcionális várostérséget, a budapesti gazdasági tér még ennél is nagyobb kiterjedésű és jelentőségű. Budapest és várostérsége a népesség, a jövedelem és a tőkekoncentráció tekintetében kiemelkedő az ország más térségeihez viszonyítva és ezzel arányosak a közlekedés terén jelentkező terhelések, igények. A térségen belüli intézményesített együttműködés alacsony hatékonyságú, az együttműködés szintje jelenleg nem megfelelő, a térségi pozíció megerősítése érdekében szorosabb kapcsolat szükséges.

A budapesti várostérség nemzetközi, országos és regionális szerepkörének alakításában Józsefváros is szerepet játszik sajátos adottságaival, ezidáig megvalósított fejlesztéseivel, ugyanakkor e szerepkörök önálló értelmezése a kerület szintjén csak korlátozottan tehető meg. A kerületek mindegyike hozzájárult ennek a kivételes fővárosi pozíciónak a kialakításához, melyben előrelépés a jövőben a komparatív előnyökre építve és egymással együttműködve érhető el szinte minden fontos területen.

2.1.2. A kerület szerepe a településhálózatban

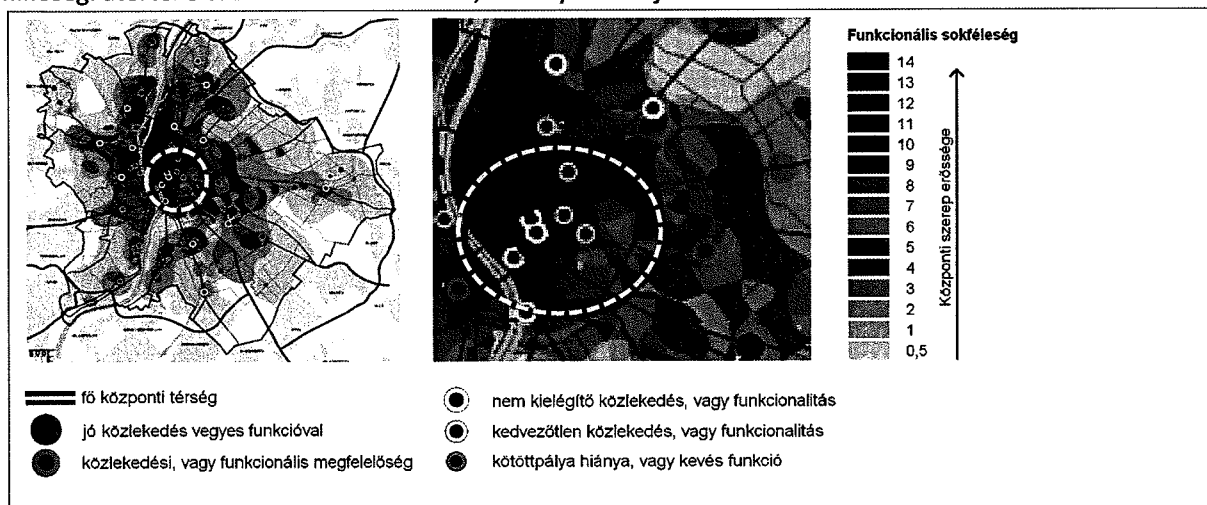
Józsefváros szerepkörét mind nemzetközi, mint térségi kitekintésben alapvetően meghatározza a kerület Budapesten belüli elhelyezkedése, amely kettős, hiszen mind a Belső, mind az Átmeneti zónának is részét képezi. Utóbbi miatt nem véletlen, hogy a kerületet több országos jelentőségű közlekedési elem is érinti, ami mind a fővárosi, mind az országos hálózatba bekapcsolja a kerületet.

A várososon belüli közúti és vasúti hálózati elemek összvárosi szintű kapcsolatot biztosítanak Józsefváros területeinek, ugyanakkor súlyos környezeti problémákat is okoznak a forgalmi terhelés miatt. A kerület kapcsolatait a körirányú elemek (Kiskörút, Nagykörút, Fiumei út – Orczy út), és a városszerkezet egyik

legfontosabb harántirányú eleme, a Hungária gyűrű mellett legjelentősebb mértékben a sugárirányú elemek befolyásolják. Ez utóbbiak jelentik az országos és regionális kapcsolatokat, mint a Rákóczi út – dunai hidkapcsolattal Buda és a nyugati országrészek felé –, a Kerepesi út, a ma még korlátozott kapcsolatokkal rendelkező Kőbányai út, vagy az Üllői út. A Keleti pályaudvar mint fejpályaudvar meghatározóan köti be az országos és nemzetközi vasúti vérkeringésbe a városrészt.

Józsefváros kiemelt közúti vasúti eleme a Kiskörút és a Nagykörút villamosvonala, a Hungária gyűrűn haladó villamos, továbbá Budapest legjelentősebb városi közösségi közlekedési elemei, az M2, az M3 és M4 metróvonalak is. A villamosvonalak révén közvetlen felszíni közösségi kapcsolatok kötik össze a budai oldallal. A Duna 10-15 perces gyaloglással elérhető, a kerület kapcsolódik a budapesti kerékpáros infrastruktúrához.

A kerületnek a fővároson belül elfoglalt pozícióját alapvetően meghatározza történeti szempontból is kiemelt helyzete, mivel a városfejlődés korai szakaszától kezdve szerves része a főváros főközpontjának, így Budapest hagyományos városközpontjának. Ez a város belső, legfrekvenciáltabb, legfunkciógazdagabb, kiváló elérhetőséggel rendelkező területe, amely nemzetközi, országos, agglomerációs és városon belüli vonzerővel is bír. A főközponti pozíció szerepét erősíti emellett az itt bonyolódó Buda és Pest közötti dunai átkelő forgalom, ami felesleges közlekedési telítettséget is okoz. A városközpontnak, mint Budapest főközpontjának minőségi átértékelése kezdeti fázisban van, de helyenként jelentős előrehaladást mutat.

1. ábra: Központrendszer közlekedési és funkcionális összetettsége.

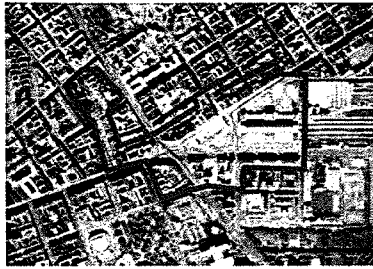
Forrás: Budapest 2030

A város hálózati rendszere és területeinek jellemzői mellett meghatározóak azok a közösségi helyszínek, lokális kisközpontok, kerületközpontok, melyek a város működésében alapvető sűrűsödéseket jelentenek. Fontosak, mert a legtöbb esetben egyben közlekedési csomópontokhoz, jellemzően közösségi közlekedés átszállóhelyeihez kapcsolódva jöttek és jönnek létre. A központ- és a közlekedési rendszer funkcionális összetettségét mutatja a fenti ábra.

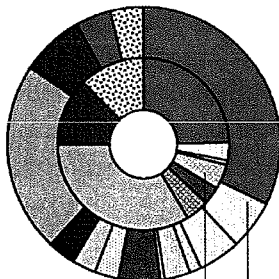
A hagyományos budapesti városközpontokhoz jelentős aktivitással rendelkező központi helyek kapcsolódnak a Nagykörút mentén, melyek kiváló elérhetőségük és kiemelt funkcióik révén egyszerre szolgálják a városközpontot és a teljes várost, kiváló találkozóhelyek, tájékoztató pontok.

Józsefváros három ilyen kiemelt helyszínnel is szerepet vállal a fővárosi központrendszerben, a Baross tér – Keleti pályaudvar, a Blaha Lujza tér és az Corvin Sétány Program révén.

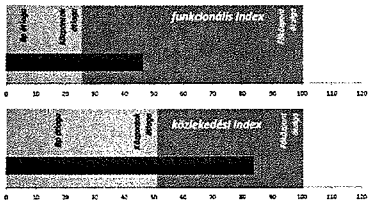
Baross tér – Keleti pályaudvar

funkciók megoszlása területhasználat szerint

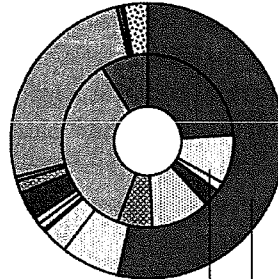
Központ lehatárolásán belül
+ 300 méter vonzáskörzetében

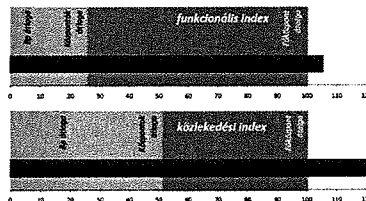
Blaha Lujza tér

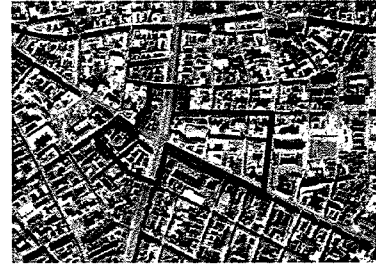
funkciók megoszlása területhasználat szerint

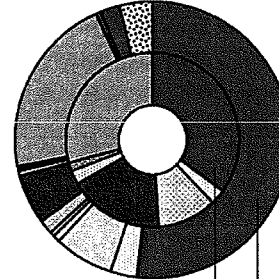
Központ lehatárolásán belül
+ 300 méter vonzáskörzetében

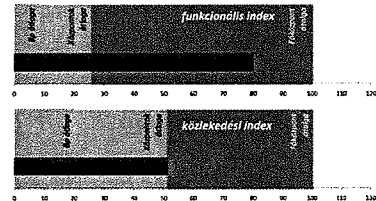
Corvin Sétány Program

funkciók megoszlása területhasználat szerint

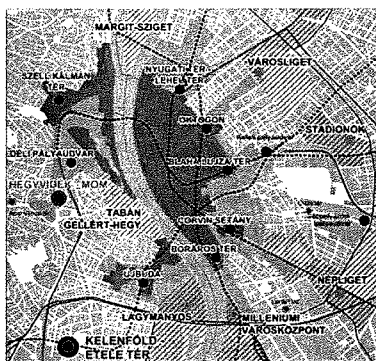

Központ lehatárolásán belül
+ 300 méter vonzáskörzetében

2. ábra: Józsefváros kiemelt helyszínei a központrendszeren belül - Funkcionális és elérhetőségi megoszlások

Forrás: Budapest 2030 – BudTha helyzetértékelés

3. ábra: A főközpont és kiemelt nagykörúti helyszínei.

Forrás: Budapest 2030 helyzetértékelés

Természetesen Józsefváros további központi helyekkel is rendelkezik még a Nagykörút mentén is, mint a Harmincettestek tere, a Rákóczi tér, de azok hangsúlyai kevésbé meghatározóak.

Ezek a kiemelt pontok más és más minőségű szolgáltatásokat és funkcióköröket jelentve a főközpont különleges hangsúlyelemei. Az ábra jól mutatja a körút mentén rendszerbe szerveződött helyszíneket, amelyek között „munkamegosztás” is megfigyelhető. Az elemzések kimutatták, hogy a jelentős közlekedési potenciál alacsonyabb funkcionális telítettséggel, vagy az alacsonyabb közlekedési potenciál, de gazdagabb városi funkcionalitás a nagykörúti szerkezeti vonalon egyaránt jelentős vonzerővel bír.

Józsefváros fővárosban és a városközponton belül is betöltött különleges szerepkörét a felsőfokú oktatás és az egészségügy országos jelentőségű intézményeinek nagy számú jelenléte egyedülivé teszi a városon belül, ami nem csak hazai, de esetenként nemzetközi mércével is kimagasló értéket képvisel.

A potenciálisan erős központképző szereppel bíró oktatási intézmények közül olyanok képviseltetik magukat a kerületben, mint az Eötvös Loránd Tudományegyetem, a Semmelweis Egyetem és újabban a Nemzeti Közszerológiai Egyetem.

A kerületben tehát meghatározó a diákság jelenléte, amely – nem véletlenül – a Palotanegyed átalakulása során birtokba is vette a terjedő forgalomcsillapított közterületeket, vendéglátóhelyeket. Ez a korábbi városon belüli szerephez képest új jelenség, erősíti a városközponti jelleget és visszahat a rehabilitációra szoruló környezetre is. Ezzel a kerület turisztikai vonzereje is megnőtt, túlmutat a kerülethatárokon, de kerületen belüli hatásuk alig tör át a Nagykörút határvonalán túli lakóterületekre. Itt a városközpont hatása már nem, vagy alig érvényesül, további intézmények ugyan itt is jelen vannak, de kevésbé jelentenek központi vonzerőt.

A kerület további meghatározó központjai az átmeneti zónában, vagy annak határán találhatóak, illetve ott indulhatnak fejlődésnek, így például a Teleki László tér és az Orczy tér. Központi helyé vált az Aréna Pláza is, de elhelyezkedése folytán kevésbé szolgálja a kerületi lakosság igényeit, inkább térségi vonzerővel bír. A központrendszer terve a Józsefvárosi pályaudvar megszüntével a Hungária körút és a Kőbányai út találkozási környezetében új központot prognosztizál.

2.1.3. A kerület funkcionális és területi kapcsolatai

Józsefvárosnak a Belső és az Átmeneti zóna részeként nincs Budapesten kívüli szomszédos települése. Közigazgatási szempontból szomszédos az V., VII., IX., X., XIV. kerületekkel. A belső városrészek történetileg is fontos területeként városi szövete és épületállománya – habár nem teljesen homogén – a domináló hasonlóság miatt a többi kerülettel együttesen alkotja a főváros történeti városstruktúráját és értékes historizáló épületállományát. A Nagykörúton kívül már szomszédjaihoz képest – várostörténeti okok miatt – eltérő beépítési jellemzőket mutat, az Átmeneti zónára eső területein az ipari, vasúti területek dominálnak.

A városszerkezeti elhelyezkedés szempontjából a kerületnek a Belvárossal, azaz a főközpont szívével a legszorosabb kapcsolata. A VII. kerület Rákóczi úti határvonala a mindennapi életben és a városrész működése tekintetében is teljesen elmosódik. A Baross tértől keletre ugyanakkor a meghatározó vasúti területek teljes mértékben elvágják Józsefvárost északi irányban a VII. kerülettől. Fontos kapcsolódási lehetőség a nagy sportintézmények irányában merül fel, de a csatlakozó ipari, intézményi területek ezt jelenleg nem kifejezetten igénylik. Józsefvárosban ezen felül megjelenik a pesti átmeneti zónát átölelő, jórészt hasznosított barnamező gyűrűje is, annak pozitív és negatív hatásaival egyaránt.

A külső kerületekkel való kapcsolat a Hungária körút harántirányú szerkezeti elemén keresztül történik, célterületként azonban jórészt a városközpont a meghatározó. A nagykapacitású országos hálózat bevezető szakaszai tehát már itt szétszított forgalmat jelentenek, és valamennyire távol tartják a belső területektől a forgalmat. Ugyanakkor ezek a nyomvonalak kötik be a kerületet is a térségi hálózatokba. A funkcionális kapcsolatokban nagy hangsúlyt kapnak a különféleképpen hasznosított barnamezős területek, amelyek egyrészt gazdasági potenciáljukkal szerkezetalkítóak a kerület életében, másrészt az örökölt és továbbélő környezeti gondok nem mindig oldhatók meg a teljes térség kezelése nélkül.

Mindezek mellett Józsefvárosnak speciális jelentősége van még a Kerepesi úti sírkert tekintetében, ami temetkezési helyként és nemzeti emlékhelyként egyaránt fontos és területileg meghatározó pontja a városnak.

A kerület belső területei zöldterületekben és zöldfelületben szegényebbek, bár több kis teresedés, illetve a Nemzeti Múzeum kertje és néhány utcai fasor is oldja ezt. Ugyanakkor a Nagykörúton kívüli területeken az intézmények nagyobb zöldfelülettel rendelkeznek, mint ahogy a Fűvészkert és az Orczy park zöldfelületi

potenciálja is jelentős. Mindez kedvezőbbé és vonzóbbá teheti Józsefvárost, egyben dominánsan mássá formálja szomszédjaihoz képest.

A lakóterületeken megindult rehabilitáció, vagy a jelentősebb átépítések ezt – megfelelő szabályozási keretek között – kiaknázhadják, megteremtve a történeti struktúrában létrejövő új belső térrendszer és beépítés lehetőségét.

Mindemellett kiemelendők a rehabilitációra megérett krízisterületek kedvezőtlen gazdasági és társadalmi folyamatai.

SWOT / TELEPÜLÉSHÁLÓZAT

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a történeti Belső-Józsefváros városszövege és jelentősége, mint a Főváros történeti részének szerves része; ▪ történetileg kialakult központi szerepkörök – ezen belül Józsefváros városközponti és kiemelt körüti helyszíneinek szerepe; ▪ a főváros erős, nemzetközi szintű tudásbázissal és felsőoktatási intézményekkel rendelkezik, ezen belül Józsefváros kiemelt felsőoktatási szerepköre; ▪ kiemelkedő egészségügyi központosság – kórházak, klinikák; ▪ hálózati szempontból kedvező közlekedési kapcsolatok; ▪ országon belül stabil és erősödő szerepkör. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ a kedvező közlekedéshálózati helyzet következtében magas forgalomterhelés, illetve közlekedésből származó környezetterhelés; ▪ a belső városrészben zöldfelületi hiányok; ▪ szociális problémák, a krízisterületek kiemelkedő aránya; ▪ társadalmilag többszintű problémákkal terhelt térség; ▪ az épületállomány leromlott állapota, a társasházak lakóközösségének korlátozott gazdasági lehetőségei, alacsony fokú aktivitása; ▪ jelentős vasúti és gazdasági területek átjárhatatlansága.
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
<ul style="list-style-type: none"> ▪ az országos közlekedési hálózatok Budapest-központúságot oldó fejlesztése, belső területek terhelésmentesítése; ▪ az oktatási brandek erősítése és kihasználása; ▪ a közlekedés- és zöldterület-fejlesztés, illetve a minőségi területfejlesztés terén a Palotanegyed Várház körüti kapcsolata révén a Duna közelségének kihasználása; ▪ a városközpont frekventált helyszíne közelében fekvő alulhasznosított és hasznosítatlan területek (volt vasúti területek) szoros integrálása a meglévő történeti városszerkezetbe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ leszakadó barnamezők tovább degradálják a terület környezeti és gazdasági potenciálját; ▪ a szegregáció erősödése a leszakadó társadalmi rétegek növekedése miatt; ▪ a szükséges rehabilitációk megindulásának elmaradása.

FEJLESZTÉSI KIHÍVÁSOK

A Fővárossal és a szomszédos kerületekkel történő intenzívebb együttműködés.

2.2. FEJLESZTÉSI ÉS RENDEZÉSI KÖRNYEZET

2.2.1. Területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata

A területfejlesztésről és területrendezésről szóló – módosított – 1996. évi XXI. törvény (Tftv.) szerint a területfejlesztés: „az országra, valamint térségeire kiterjedő társadalmi, gazdasági és környezeti területi folyamatok figyelése, értékelése, a szükséges tervszerű beavatkozási irányok meghatározása, rövid, közép- és hosszú távú átfogó fejlesztési célok, koncepciók és intézkedések meghatározása, összehangolása és megvalósítása a fejlesztési programok keretében, érvényesítése az egyéb ágazati döntésekben.” A területfejlesztést megalapozó egyik fejlesztési dokumentum a területfejlesztési koncepció, amely „az ország, illetve egy térség átfogó távlati fejlesztését megalapozó és befolyásoló tervdokumentum, ami meghatározza a térség hosszú távú, átfogó fejlesztési céljait, továbbá a fejlesztési programok kidolgozásához szükséges irányelveket, információkat biztosít az ágazati és a kapcsolódó területi tervezés és a területfejlesztés szereplői számára”.

Az országos, illetve térségi tervek a fővárost értelemszerűen érintik, javaslatot tesznek a fejlesztési irányokra. Az országos és a térségre vonatkozó valamennyi hatályos dokumentum egybehangzóan rögzíti a térség kiemelkedő jelentőségét, a közép-európai és a magyarországi térszerkezetben betöltött meghatározó szerepét.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény a Fővárosi Önkormányzat számára az ellátandó feladatok terén számos változást hozott, megjelent a megyei önkormányzatok feladatát képező területfejlesztés és -rendezés is. Bár Budapest nehezen illeszthető a megyék tervrendszerébe, hiszen a településfejlesztési és területfejlesztési koncepció is ugyanazon közigazgatási területre vonatkozóan készült, a fővárost – ennek következtében Józsefvárost is – a következő területfejlesztési dokumentumok érintik:

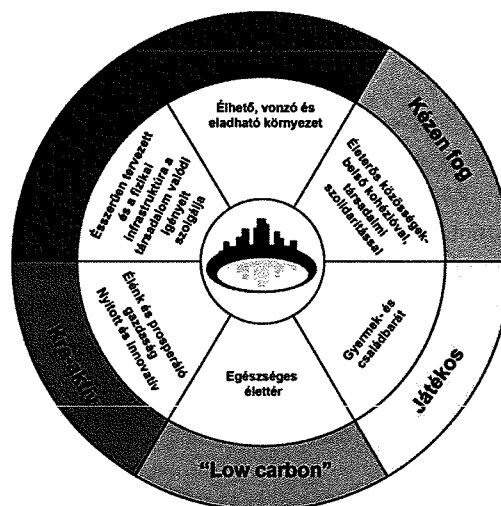
- Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (továbbiakban: OFTK), ami a 1/2014. (I.3.) OGY határozat mellékleteként került elfogadásra,
- a 2014. június 30-i közgyűlésén elfogadott Budapest Területfejlesztési Koncepciója (továbbiakban: BTFK), valamint
- az 215/2015. (II. 25.) Főv. Kgy. határozattal elfogadott Fővárosi Területfejlesztési Program (továbbiakban: FŐTEP).

A szomszédos Pest megye területfejlesztési dokumentuma, a Pest Megyei Területfejlesztési koncepció (továbbiakban: PMTFK) megállapításai is érintik közvetetten a fővárost, a kerületeket, így Józsefvárost is.

Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK)

Az Országgyűlés a nemzeti jövőkép elérése érdekében négy hosszú távú, 2030-ig szóló átfogó fejlesztési célt jelölt ki. A négy cél a társadalom és a gazdaság egészének szól, beleértve a társadalmi és a gazdasági környezethez való viszonyulást és a környezeti szempontokat is. Az átfogó célok a gazdasági és társadalmi fordulatot célozzák meg, az alábbiak szerint:

- értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés,
- népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom,
- természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme,
- térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet.

4. ábra: A sikeres város stratégiájának alapelemei
Forrás: OFTK

Az átfogó célok megvalósulása érdekében az Országgyűlés megerősítette az OFTK tizenhárom specifikus célkitűzését, köztük hét szakpolitikai jellegű célt és hat területi célt. A célok a társadalom és a gazdaság egészének, valamint minden ágazatnak, térségi és helyi szereplőknek szólnak, továbbá kirajzolják azokat a fejlesztési súlypontokat is, amelyekre a középtávú – fókuszált – fejlesztési feladatok épülhetnek:

Szakpolitikában érvényesítendő specifikus célok

Versenyképes, innovatív gazdaság

Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság

Élteképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás, az élelmiszer-feldolgozóipar fejlesztése

Kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I

Értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom

Jó állam, szolgáltató állam és biztonság

Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme

Területi specifikus célok

Az ország makroregionális szerepének erősítése

A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat

Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése / az egyes nagytérségek megújulását biztosító fejlesztések

Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése

Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése

Összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása

Az OFTK **térszerkezeti és térhasználati elveket** is megfogalmaz, a térségi fejlesztésekben, fejlesztési beavatkozások során mind a tervezésben, mind a végrehajtás során tekintettel kell lenni a természeti erőforrásokat védő térszerkezetre és a fenntarthatóságot biztosító területhasználatra, „zöldmezős fejlesztések helyett barnamezős fejlesztések szükségesek”. „A takarékos és átgondolt területhasználat a legfontosabb térhasználati elvek egyike, a takarékos helyhasználatot érvényesíteni kell a településfejlesztésben is. A városok szétterülésének elkerülése, a tagolt és kompakt városszerkezet kialakítása az agglomerációs településeket is erősen érinti, valódi térségi szintű térszervezési feladat. A vidékies területhasználatnál is kerülni kell a talajpusztulást, visszafordíthatatlan talajvízcsökkenést okozó tevékenységeket. Az infrastruktúra-fejlesztések tervezésénél az ezt figyelembe vevő megoldásokat kell támogatni.”

Az OFTK **Budapest területfejlesztési igényei és feladatai** című fejezetében a főváros pozicionálása mellett a következő fejlesztési irányok kerültek kijelölésre:

- A térségi pozíció erősítése a földrajzi, geopolitikai adottságok kihasználásával.
- Az összmagyarság identitásának erősítése a Kárpát-medence kulturális központjaként.
- Összehangolt fejlesztések a várostérségben – feladatmegosztás megszervezése.
- Egységes Budapest – hatékony közigazgatási rendszerrel.
- A népesség megtartása vonzó, egészséges életkörülmények biztosításával, az esélyegyenlőség megerősítésével és a rugalmas lakásstruktúra kialakításával.
- Kezdeményező város- és térségfejlesztés, tudás- és készség alapú gazdaságfejlesztés, zöld gazdasági kultúra meggyökereztetése, valamint a turizmusban rejlő gazdasági lehetőségek kihasználása.
- A gazdasági fejlődést lehetővé tevő differenciált területi kínálat biztosítása.
- A város és a Duna együttélésének megteremtése.
- Kiegyensúlyozott városi térszerkezet kialakítása differenciált központrendszerrel, a kompakt város elvének megvalósítása.
- A területhasználat és a közlekedés integrált fejlesztése, a városi közösségi közlekedés súlyának növelése.

Pest Megyei Területfejlesztési Konceptió (PMTFK)

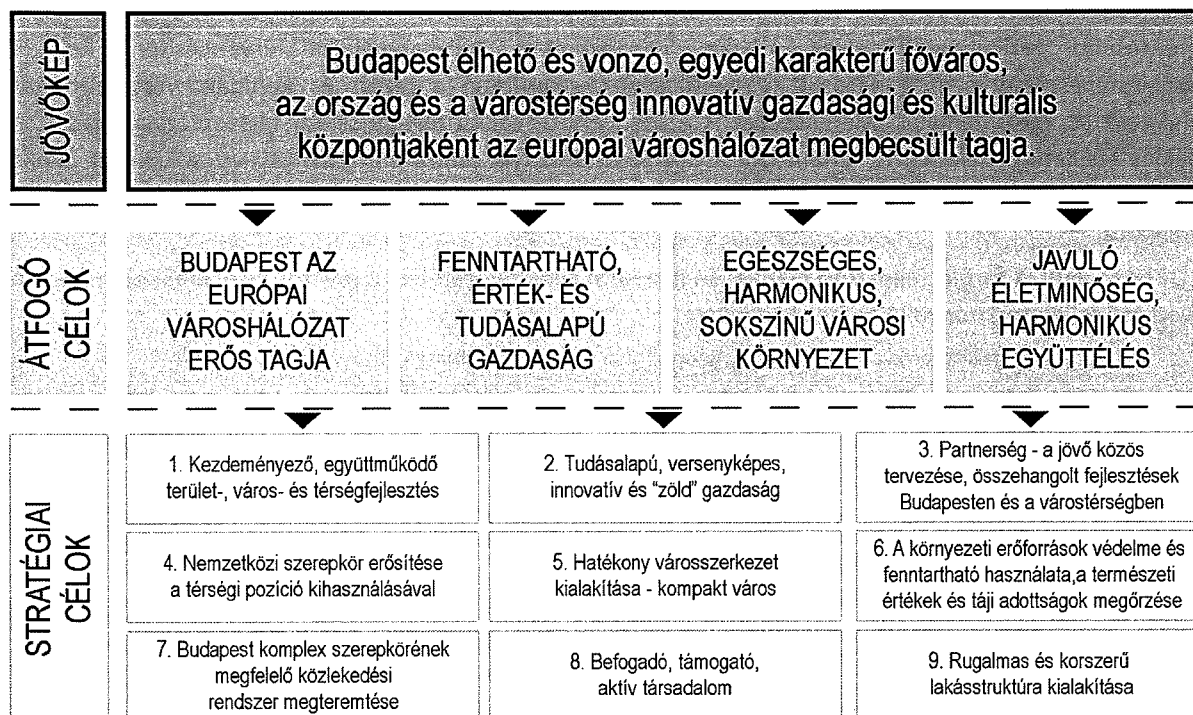
Pest megye és Budapest egy fejlesztési térség, a fejlesztési és rendezési irányok összehangolása fontos feladat. Pest megye jövőképe alapja a diverzitás megtartása és erősítése a gazdaság, a kultúra, a média, a köz- és a szakoktatás, a felsőoktatás és a tudomány területein egyaránt. Ez jelenti egy olyan növekedés alapját, amely munkahelyeket teremt, nagyobb jövedelmet, kezelhető kockázatokat és a környezet, az erőforrások megkímélését - azaz fenntartható növekedést. Pest megye specifikus céljai a belső városrészek tekintetében – a megyei lépték és a kevesebb területi kapcsolódás miatt – nem igénylik a részletező bemutatást.

A megye területfejlesztési koncepciója és a BTFK szoros együttműködésben készült, így az összhang biztosított. A két terv számos azonos elemet tartalmaz a térségre vonatkozóan.

Budapest Területfejlesztési Konceptiója (BTFK)

A területfejlesztési koncepció megfogalmazza a térség 2030-ra elérni kívánt jövőképét, térstruktúráját, valamint a 2020-ra szóló átfogó és stratégiai célokban előirányzott célállapotot. A koncepció célrendszerében a fejlesztési alapelvek – egyben mint horizontális célok – olyan szemléleti alapvetések, amelyeket a célrendszer minden egyes elemére vonatkozóan következetesen alkalmazni kell: az élıhetőséget, a fenntarthatóságot, az esélyegyenlıséget.

Az átfogó célok Budapest meglévő értékeire és sokszínűségére alapoznak, meghatározva azokat az irányokat, melyek az integrált fejlesztési elvek érvényesülése mellett Budapest jövőjének fejlesztési alapjait képezik. Az átfogó célok elérését kilenc stratégiai (specifikus) cél segíti.

5. ábra: Budapest Területfejlesztési Konceptiójának célrendszere.

Forrás: BTFK

BTFK stratégiai céljai közül, várhatóan 6 célhoz rendelhető uniós társfinanszírozás

Tudásalapú, versenyképes, innovatív és „zöld” gazdaság

Hatékony városszerkezet kialakítása – kompakt város

A környezeti erőforrások védelme és fenntartható használata, a természeti értékek és táji adottságok megőrzése

Budapest komplex szerepkörének megfelelő közlekedési rendszer megteremtése

Befogadó, támogató, aktív társadalom

Rugalmas és korszerű lakásstruktúra kialakítása

1. táblázat: Budapest Területfejlesztési Konceptiójának uniós társfinanszírozásra várható céljai.

Forrás: BTFK

Fővárosi Területfejlesztési Program (FŐTEP)

A 2014-2020-as tervezés tekintetében a megyék elsődlegesen a területi operatív programokhoz készíthetik el fejlesztési javaslatukat. A Közép-magyarországi régióban a Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program (VEKOP) biztosíthatja részben a finanszírozás alapját. A Tftv. 5.§ n) pontja szerint a **területfejlesztési program** „a területfejlesztési koncepció alapján kidolgozott középtávú cselekvési terv”. A területfejlesztési program stratégiai, valamint operatív programrészből áll.

A stratégiai célok nem minden elemükben támogathatók, viszont egyes támogatási területeik összekapcsolhatók, ezért tartalmukat a FŐTEP 5 prioritás-tengely alá rendezi.

Prioritástengely	Intézkedések
I. Gazdaságfejlesztés a versenyképes, innovatív és „zöld” Budapestért	1.1 Technológiai innováció és tudástranszfer hatékonyságának javítása 1.2. Felhasználóbarát városkormányzás kialakítása 1.3. Turizmus, mint gazdasági húzóágazat 1.4. Városteréségi együttműködés
II. Településfejlesztési beavatkozások a hatékony városszerkezetért	2.1. Vegyes területhasználat kialakítása - a Dunával együtt élő város 2.2. Barnamezős területek funkcióváltása 2.3. Differenciált központrendszer létrehozása 2.4. Értékvédelem – értékteremtés 2.5. A lakásállomány optimalizálása
III. Környezeti fejlesztések Budapest fenntartható fejlődéséért	3.1 Zöld- és egyéb biológiailag aktív felületek megőrzése, növelése, természetvédelem 3.2 Zaj- és légszennyezés csökkentése 3.3 Korszerű hulladékgazdálkodás és talajvédelem 3.4 Korszerű vízgazdálkodás 3.5 Energiahatékonyság és klímavédelem
IV. Közlekedésfejlesztés Budapest komplex szerepkörének szolgálatában	4.1. Nemzetközi és országos közlekedési kapcsolatok fejlesztése 4.2. Térségi közlekedés fejlesztése) 4.3. A fővárosi közösségi közlekedés fejlesztése 4.4. A fővárosi egyéni közlekedés fejlesztése
V. Társadalmi beavatkozások a befogadó, támogató és aktív Budapestért	5.1. Befogadó és támogató társadalom 5.2. A társadalmi, gazdasági környezet változásaihoz való alkalmazkodás segítése 5.3. A humán szolgáltatások optimalizálása 5.4. A kulturális kínálat bővítése

2. táblázat: A Fővárosi Területfejlesztési Program prioritástengelyei és intézkedései.

Forrás: FŐTEP

A dokumentumot a 215/2015. (II. 25.) Főv. Kgy. határozattal fogadta el a Fővárosi Közgyűlés.

2.2.2. Fővárosi településfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban: Étv.) szerint a „településfejlesztés feladata a településen élők számára a települési élet- és környezetminőség javítása, a környezetbiztonság erősítése, a települési erőforrásokra építő, az erőforrások fenntarthatóságát biztosító, hosszú és rövid távú fejlesztési irányok, célok és az azok elérését biztosító programok és eszközök meghatározása.”

„A **településfejlesztési koncepció** hosszú távra rendszerbe foglalja az önkormányzat településfejlesztési szándékait, ennek keretében a területi adottságok és összefüggések figyelembevételével meghatározza a település jövőképét, javaslatot tesz a helyi környezet, társadalom, gazdaság és az infrastruktúra átfogó fejlesztésére, a műszaki, az intézményi, valamint a táji, természeti és ökológiai adottságok fenntartható hasznosítására. A településfejlesztési koncepcióban foglaltakat a települési önkormányzat döntéseiben érvényesíti.

Az **integrált településfejlesztési stratégia** a rendelkezésre álló és bevonható források ismeretében meghatározza a településfejlesztési koncepcióban meghatározott célok megvalósítását egyidejűleg szolgáló beavatkozásokat, programokat, továbbá a megvalósítás eszközeit és nyomon követését.”

Józsefváros területét a többszintű önkormányzati rendszer, valamint a fejlesztési tervek egymásra épülése (tervhierarchia és az időtávok különbözősége) miatt több fővárosi és kerületi településfejlesztési dokumentum is érinti. A hatályos fővárosi településfejlesztési dokumentumok a következők:

- Budapest 2030 Hosszú távú fejlesztési koncepció (továbbiakban: Budapest 2030),
- ITS Budapest stratégia 2020 (továbbiakban: BP ITS 2020).

A kerületi településfejlesztési döntéseket a 2.2.3. fejezet tárgyalja.

A Főváros hatályos hosszú távú településfejlesztési koncepciója Budapest teljes közigazgatási területére kijelöli a településfejlesztés irányait. A Budapest 2030 a 767/2013. (IV.24.) Főv. Kgy. határozattal került jóváhagyásra, előirányozza a 2030-ig elérendő hosszú távú célokat. Ezt követően a törvénynek megfelelően új középtávú program vált szükségessé. Ennek megfelelően született meg a fővárosi új stratégiája, az BP ITS 2020, ami mára elfogadásra került a 923/2014. (VI.30.) Főv. Kgy. határozattal.

Budapest 2030

A városfejlesztési koncepció az Étv. szerint a Fővárosi Közgyűlés által elfogadott olyan várospolitikai dokumentum, amely Budapest jövőbeni kialakítására vonatkozik.

A meglévő értékekre építve a következő jövőképet fogalmazza meg a koncepció:

Budapest élhető és vonzó, egyedi karakterű főváros, az ország és a várostérség innovatív gazdasági és kulturális központjaként az európai városhálózat megbecsült tagja.

A koncepció négy átfogó célt határoz meg, amely Budapest meglévő értékeire és sokszínűségére alapoz, meghatározva azokat az irányokat, melyek az integrált fejlesztési elvek érvényesülése mellett Budapest jövőjének fejlesztési alapjait képezik:

- Budapest az európai városhálózat erős tagja,
- Fenntartható, érték- és tudásalapú gazdaság,
- Egészséges, harmonikus, sokszínű városi környezet,
- Javuló életminőség, harmonikus együttélés.

A célok meghatározása a szemléleti alapvetések (élhetőség, fenntarthatóság, esélyegyenlőség) és az átfogó célok alapján történt. A kitűzött tizenhét cél és az átfogó célok viszonyát az alábbi táblázat mutatja be: egy-egy cél, ugyan eltérő mértékben, de egyszerre több átfogó célt is szolgál.

C É L O K		ÉLHETŐSÉG, FENNTARTHATÓSÁG, ESÉLYEGYENLŐSÉG ERŐSÍTÉSE A NÉPESSÉGMEGTARTÁS ÉRDEKÉBEN			
		BUDAPEST AZ EURÓPAI VÁROS- HÁLÓZAT ERŐS TAGJA	ÉRTÉK-ÉS TUDÁSALAPÚ, FENN- TARTHATÓ GAZDASÁG	HARMONIKUS, SOKSZÍNŰ VÁROSI KÖRNYEZET	JAVULÓ ÉLETMINŐSÉG, HARMONIKUS EGYÜTTÉLÉS
1.	Kezdeményező városfejlesztés	■	■	■	■
2.	Partnerség – a jövő közös tervezése a térségben és országosan	■	■	■	■
3.	Egységes Budapest	■	■	■	■
4.	Budapest nemzetközi és európai szerepkörének erősítése	■	■	■	■
5.	Egészséges környezeti feltételek megteremtése	■	■	■	■
6.	Klímvédelem és hatékony energiafelhasználás	■	■	■	■
7.	Egyedi városkarakter értékalapú megőrzése és fejlesztése	■	■	■	■
8.	A Dunával együtt élő város	■	■	■	■
9.	Hatékony és kiegyensúlyozott városszerkezet - kompakt város	■	■	■	■
10.	A barnamezős területek a városfejlesztési célterületei	■	■	■	■
11.	Intelligens mobilitás	■	■	■	■
12.	Tudás-, készség- és zöldalapú gazdaságfejlesztés	■	■	■	■
13.	Önfenntartó városgazdálkodási rendszer	■	■	■	■
14.	A kulturális sokszínűség megőrzése és fejlesztése	■	■	■	■
15.	Humán szolgáltatások optimalizálása	■	■	■	■
16.	Igényekhez igazodó, rugalmas lakásstruktúra megteremtése	■	■	■	■
17.	Befogadó, támogató és aktív társadalom	■	■	■	■

6. ábra: A Budapest 2030 Várostervezési Konceptió célrendszere.

Forrás: Budapest 2030

BP ITS 2020

Az ITS szerepe, hogy bemutassa azokat a konkrétabb ágazati és területi fejlesztési irányokat, projekteket, melyeket Budapest Főváros Önkormányzata középtávon kíván megvalósítani a Budapest 2030 hosszú távú céljainak elérése érdekében.

Miközben a FŐTEP elsősorban a gazdaságfejlesztést helyezi fókuszba, a főváros integrált településfejlesztési stratégiája a Fővárosi Önkormányzat által előkészítendő, koordinálandó, megvalósítandó fejlesztéseket, projekteket helyezi a középpontba – természetesen összehangolva és illeszkedve a Főváros egész területére elfogadott, illetve párhuzamosan készülő területfejlesztési dokumentummal. A stratégia időtávja illeszkedik az EU programozási ciklusához, tehát a 2014 és 2023 (2020-at követően a projektek megvalósítására további

három év áll rendelkezésre) között megvalósítani tervezett fejlesztéseket és fejlesztési irányokat foglalja magában.

A Budapest 2030-ban meghatározott átfogó célok elérését középtávon két specifikus cél szolgálja:

- Gazdasági teljesítmény növelése (gazdasági teljesítményét nemzetközi szinten erősítő budapesti várostérség);
- Életminőség feltételeinek javítása (minőségi nagyvárosi életfeltételek).

A specifikus célok elérését középtávon öt tematikus és egy kiemelt területi cél mentén kívánja Budapest Főváros Önkormányzata megvalósítani.

Tematikus célok

1. Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés

A városfejlesztés kezdeményező, együttműködő jellegét erősítő intézmény- és eszközrendszer, valamint koordinációs mechanizmusok kialakítása.

2. Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet

A foglalkoztatást bővítő és a hozzáadott értéket előállító gazdasági szereplők működésének, együttműködésének, piacszerzésének támogatása.

3. Intelligens városműködés

A városi, várostérségi közszolgáltatások hatékonyságának javítása a kooperáció, valamint a környezettudatos és innovatív megoldások alkalmazásával.

4. Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezet

Élhetőbb, a társadalmi igényeknek megfelelő városi környezet feltételeinek kialakítása, a gazdasági prosperitást, társadalmi kohéziót és régió-n túlmutató szerepkört egyaránt szolgáló infrastruktúrák fejlesztésével.

5. Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek

Az egyéni és közösségi öngondoskodás, felelősségvállalás, az esélyegyenlőség, valamint Budapest befogadó jellegének erősítése.

Területi cél

6. Dunával együttélő város

A Duna, a Duna-partok és a dunai szigetek közösségi és gazdasági adottságainak integrált fejlesztése.

Az ITS-ben meghatározott célokkal kapcsolatosan olyan eszközök és konkrét projektszintű beavatkozások kerültek megfogalmazásra, amelyek Józsefváros fejlesztési szándékait közvetett vagy közvetlen módon pozitívan támogatják. Ezek az alábbiak:

➤ 1. Kezdeményező, együttműködő városfejlesztés:

- 1.1. Városfejlesztési Alap
- 1.2. Városfejlesztési operatív menedzsmentfeladatok ellátása
- 1.3. Városmárka kialakítása, városfejlesztési kommunikációt biztosító intézményi feltételek
- 1.4. Turisztikai desztinációmenedzsment tevékenységi körének megerősítése
- 1.5. Befektetésösztönző feladatok ellátásához intézményi feltételek biztosítása

➤ 2. Vállalkozás- és beruházásbarát gazdasági környezet:

- 2.1.1. Barnamezős területmenedzsment
- 2.1.6. Üres ingatlanok hasznosításának programja
- 2.3. KKV-fejlesztési és innovációs program

➤ 3. cél Intelligens városműködés:

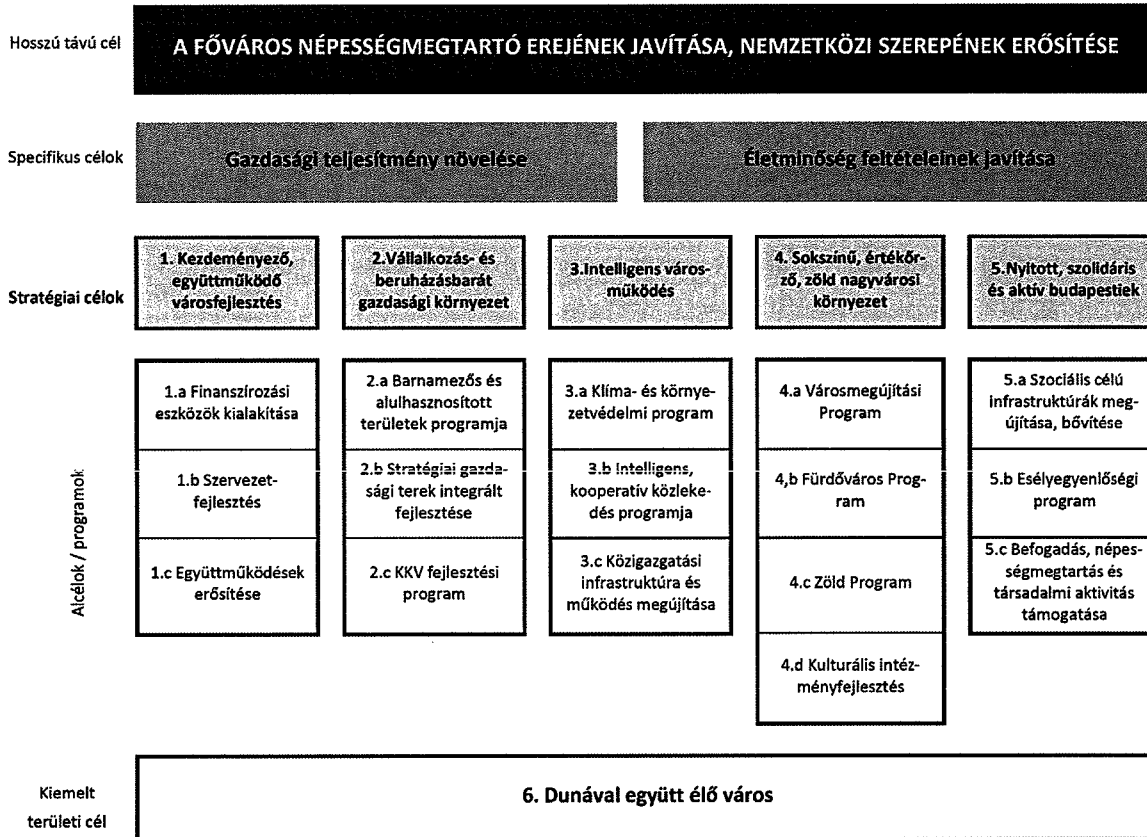
-
3.1.5.	Távhőellátási területek növelése – pilot projekt
3.1.8.	A Fővárosi Vízművek Zrt. ivóvíz-ellátási üzembiztonságát, valamint a működési hatékonyságot növelő programja
3.1.9.	Fővárosi Vízgazdálkodási Stratégia
3.1.12.	A BDK tulajdonában lévő közvilágítási lámpatestek cseréje
3.1.13.	Budapest Főváros Integrált Energetikai Stratégiája
3.2.1.	Fővárosi személyforgalmi behajtásdíj-rendszer bevezetése és a hozzá kapcsolódó beruházások
3.2.3.a	M3-as metróvonal infrastruktúrájának rekonstrukciója
3.2.5.	Budapesti villamos és trolibusz járműprojekt II. ütem
3.2.25.	Budapesti és regionális kerékpáros közlekedés fejlesztése és kerékpáros szolgáltatásfejlesztés
3.2.26.	B+R rendszerű kerékpártárolók létesítése
3.2.28.	Trolibuszvonalak hosszabbítása

➤ 4. Sokszínű, értékőrző, zöld nagyvárosi környezet:

-
4.1.1.	Közösségi terek és integrált közterületi megújítások (Tér-Köz Plusz)
4.1.3.	Épületfelújítás támogatása – értékőrzés, energiahatékonyság, funkció, pilot tömbrehabilitáció
4.1.4.	Városmegújítási klaszterprogram
4.1.5.	Civil városfejlesztési program
4.3.2.	Népliget integrált fejlesztése
4.3.10.	Zöldterület-fejlesztési keret

➤ 5. Nyitott, szolidáris és aktív budapestiek:

-
5.1.	Szociális célú infrastruktúra fejlesztése
5.2.	Antiszegregációs programokat támogató szolgáltatások (kulcsprojekt)
5.3.	Esélyegyenlőségi program
5.4.	Szemléletformáló és aktív életmódot támogató programok
5.5.	Színes Budapest
5.6.	XYZ – Fiatalok Programja (kulcsprojekt)

7. ábra: Budapest Integrált Településfejlesztési Stratégiájának célrendszere.

Forrás: BP ITS 2020

2.2.3. Hatályos kerületfejlesztési döntések bemutatása

Józsefvárosban az elmúlt közel húsz év folyamán több koncepcionális elképzelés, városrehabilitációs terv is született. Ezek vagy átfogó koncepciók voltak, vagy szűkebb városrészekre koncentráltak. A legfontosabbak ezek közül az alábbiak:

- Kerületi Rehabilitációs Koncepció (1996)
- Józsefvárosi Rehabilitációs Programterv (1998)
- Kerületi Lakáskoncepció (2000)
- Józsefvárosi Kerületfejlesztési Koncepció (2001)
- Corvin Sétány Program (2001-től)
- 15 éves Kerületfejlesztési Stratégia (2005)
- Kerületfejlesztési Koncepció (2007)
- Integrált Városfejlesztési Stratégia (2008, 2012: felülvizsgálat)
- Palotanegyed Turizmusfejlesztési Koncepció (2014)

Az alábbiakban két fejlesztési dokumentum, a Kerületfejlesztési Koncepció (2007) és az Integrált Városfejlesztési Stratégia (2008, 2012: felülvizsgálat) kerül bemutatásra.

Kerületfejlesztési Koncepció

Józsefváros Önkormányzata 2007-ben a Kerületfejlesztési Koncepció elfogadásával együttesen rendeletet alkotott (9/2007. (II. 19.) önkormányzati rendelet) Józsefváros fejlesztéséről. A rendelet értelmező rendelkezéseiben tisztázza az egyes rehabilitációs fogalmakat, beavatkozási tevékenységeket. A rendelet értelmében „Az Önkormányzat vagyonával kapcsolatos tulajdonosi jogok gyakorlását és mint tulajdonost terhelő kötelezettségek teljesítését a Kerületfejlesztési Koncepcióban, valamint a helyi városrehabilitációs területek és fejlesztési területekre meghatározott fejlesztési célok megvalósulásának kell alárendelni”

A rendeletalkotás céljai

Józsefváros területfejlesztése – ezen belül városrehabilitációja;

A területfejlesztéshez szükséges területek lehatárolása;

A területfejlesztéshez, településfejlesztéshez szükséges vagyonelemek elkülönítése;

A közérdekű területfejlesztéshez szükséges jogi eszközök biztosítása;

A területfejlesztéshez, településfejlesztéshez kapcsolódó vagyonhasznosításból származó bevételek – hozamok és ellenérték – kizárólagos fejlesztési célra történő felhasználása;

A vagyonnal való hátrányos gazdálkodás megakadályozása.

A rendelet főbb elemei

A rendelet 1. számú mellékletét képezi Józsefváros Kerületfejlesztési Koncepciója.

A rendelet a korábbiak mellett további helyi városrehabilitációs területeket és fejlesztési területeket jelöl ki, melyek teljes körű meghatározását a rendelet 2. sz. melléklete tartalmazza.

A városrehabilitációs feladatok megvalósulása érdekében alkalmazásra kerülő sajátos jogintézmények megalkotása (elővásárlási jog, útépitési és közművesítési hozzájárulás, eljárási rendelkezések, fejlesztési célú vagyonhasznosítás, fejlesztési célú vagyongazdálkodási keret).

A koncepció fontos megállapítása, hogy tovább erősödött a különbség a kerület különböző részei között. Míg a Palotanegyed és a Tisztviselőtelep magasabb minőségű környezeti elemekkel (közterület, lakásállomány) rendelkezik, addig a kerület társadalmi problémákkal leginkább veszélyeztetett részein (Magdolna, Orczy negyed) a környezet minősége tovább romlik. A társadalmi problémák jellemzően szintén e két területi

egységben sűrűsödnek össze, a lakásállományra sok területen még mindig a korszerűtlen szerkezet és az alacsony minőség jellemző.

A Konceptió fő célkitűzései

a kerület gazdasági-társadalmi helyzetének, versenyképességének erősítése,

a fővárosi státus emelése

a jelentkező társadalmi problémák oldása

Átfogó célok

TÁRSADALOM

életminőség fejlesztése a kerületi társadalom bevonásával, a hagyományos és az új közösségek erősítésével

a kerület népességmegtartó erejének növekedése, vonzerejének erősödése

GAZDASÁG

a kerület gazdasági pozíciójának, versenyképességének, jövedelemtermelő és önfenntartó képességének erősítése

a kerület tartósan belvárosi szerepet tudjon betölteni a főváros életében

LAKHATÁS

önkormányzati lakásvagyon és lakásgazdálkodás megújítása, helyiségvagyon értékmegőrzése, fejlesztése

ÉPÍTETT ÉS TERMÉSZETI KÖRNYEZET

a kerület közterületeinek, zöldfelületeinek mennyiségi és minőségi növelése

parkolási lehetőségek kialakítása

vonzó épített környezet kialakulása

A kitűzött célok megvalósítása érdekében a koncepció ágazati programokat, és fejlesztési területeket határoz meg.

Lakásprogram

A lakásprogram fő célja a lakásrendszer új, hosszú távon fenntartható intézményi háttérének a kialakítása, a meglévő kerületi lakásgazdálkodási rendszer korszerűsítése, az intézmények helyzetének és feladatainak áttekintése, külső felelős szakmai piaci szereplők bevonása.

Iskolafejlesztési program

A program a fővárosi átlagnál magasabb munkanélküliség és az alacsony iskolázottság felszámolása érdekében a kerületi kötődés erősítését és a kerület vonzerejének növelését, a felnövekvő generációk számára többlet lehetőségek biztosítását tűzi ki célul. Feladatként határozza meg az intézmények szerepének és környezetükre kifejtett hatásának erősítését, az iskolák és óvodák egyenlőtlen területi eloszlásának javítását, az egyes intézmények felújítását, ezzel gazdaságosabb üzemeltetését. Az iskolák, óvodák és kerületi kulturális intézmények közötti kapcsolatok fejlesztésében, közös programok szervezésében az intézmények szerepének növekedését látja.

Fejlesztési területek

A koncepcióban lévő fejlesztési területekre röviden foglalja össze a fő elképzeléseket:

Fejlesztési területek	Fejlesztési célok, elképzelések	Megvalósulás
PALOTANEGYED – EURÓPA BELVÁROSA PROGRAM	idegenforgalom, turisztika, vendéglátás kultúra, kulturális gazdaság, vonzerőgazdaság, kiskereskedelem fejlesztése egyetemi negyed-arculat (brand) kialakítása történeti örökségre támaszkodó városrevitalizáció pesti belváros kiterjesztése	megvalósult fejlesztések, 2015-ig részleges hatás, további fejlődés várható
NÉPSZÍNHÁZ UTCA KOMPLEX KÖZTERÜLETI REKONSTRUKCIÓ	Népszínház utca megújítása a villamos és a közterületek fejlesztése üzlethelyiségek felértékelődése, kiskereskedelmi és vállalkozó tevékenységek élénkítése	2015-ig nem került megvalósításra
BACSÓ BÉLA UTCAI KÖZTERÜLET-REKONSTRUKCIÓ	utca közterületi rekonstrukciója vegyes forgalmú utcakialakítás üzlethelyiségek felértékelődése, kiskereskedelmi és vállalkozó tevékenységek élénkítése	2015-ig nem került megvalósításra
CORVIN SÉTÁNY PROGRAM	külön kifejtést nem tartalmaz	2003 óta megvalósítása folyamatos
MAGDOLNA NEGYED PROGRAM	külön kifejtést nem tartalmaz	2005–2015 között megvalósítása folyamatos
TELEKI LÁSZLÓ TÉRI PIACREKONSTRUKCIÓ	piac szerepének tisztázása, karakterének meghatározása	megvalósult fejlesztés
ORCZY NEGYED PROGRAM	Magdolna negyedéhez hasonló program kidolgozása	2015-ig nem került megvalósításra
ORCZY PARK FEJLESZTÉSI PROGRAMJA	Orczy park országos jelentőségű kulturális központtá fejlesztése lakók számára kikapcsolódás, kulturált szórakozás biztosítása a környezet helyreállításán, rekonstrukcióján keresztül az Orczy park fővárosi jelentőségének visszanyerése az Orczy negyed környezeti helyzetének fejlesztése, a társadalmi felemelkedés elősegítése a kert és intézményei kulturális szerepének erősítése, további intézmények területre vonzása, a kertbe nem illő funkciók leválasztása intézményi és tulajdonosi struktúra átalakítása	a területre költözött Nemzeti Közszolgálati Egyetem fejlesztései nyomán a részleges megvalósítás 2014-től kezdődően folyamatos, kulturális központ helyett egyetemi campusként
GANZ NEGYED PROGRAM	Ganz-MÁVAG területén rendezett viszonyok között vállalkozási/kereskedelmi zóna erősítése önkormányzat szabályozóeszközökkel való beavatkozása az változások irányításába a területen áttörések, belső úthálózat kialakítása Józsefvárosi pályaudvar helyén vegyes övezetekben lakó-, kereskedelmi, szolgáltatási funkciók fejlesztése jelentős tulajdonosokkal közösen fejlesztési társaságok, partnerség létesítése	2015-ig kisebb lépések történtek az előrehaladás terén, elsősorban a Józsefvárosi piac felszámolása és a fő tulajdonosokkal való kapcsolatteremtés terén
SZIGONY TÉR REKONSTRUKCIÓJA	a lakótelep környezeti minőségének javítása közpark kialakítása közparki funkció mellett kisgyermekes védett játszótér és különböző közösségi terek létesítése a park és a közösségi helyek fenntartásába civilek bevonása	2015-ig nem került megvalósításra

mélyparkoló kialakítása által a környék lakói számára a megfizethető parkolás lehetőségének biztosítása
lakótelephez kötődő negatív képzetek megszüntetése

HORVÁTH MIHÁLY TÉRI SZENT JÓZSEF PLÉBÁNIA-TEMPLOM ÉS KÖRNYEZETÉNEK FELÚJÍTÁSA, REKONSTRUKCIÓJA	amennyiben a tulajdonos és fenntartó Katolikus Egyház a templom felújításához szükséges pályázaton részt vesz, úgy a pályázati önerő részbeni biztosításával, részbeni hitelgarancia-vállalással a templom és környezete felújításának segítése	2015-ig nem került megvalósításra
---	---	-----------------------------------

3. táblázat: A Településfejlesztési Koncepció fejlesztési területei.

Józsefváros Integrált Városfejlesztési Stratégia (2008; 2012)

Az Integrált Városfejlesztési Stratégiát (IVS) 2008 júniusában fogadta el Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testülete. 2012-ben az IVS felülvizsgálatra került, a helyzetelemzés, ahol indokolt volt, a frissebb adatok alapján aktualizálásra került. A kerületben az IVS-ben elhatározott városfejlesztési akciók közül számos megvalósult, ezért az egyes célok is kisebb mértékben korrekcióra kerültek. Az alábbiakban az 2008-ban meghatározott elemek a 2012-es felülvizsgálat alapján szerepelnek.

Józsefváros 2011-ben elfogadott új stratégiája:

Józsefváros Budapest geográfiai centrumában helyezkedik el, és a főváros gazdasági-társadalmi életében is hasonló, központi helyet kíván betölteni.

Az önkormányzat támogatja az itt élő és dolgozó emberek, szervezetek a kerület felemeléséért tett lépéseit, amelyek erősítik a fővárost az ország és a régió vezetésében betöltött szerepében.

Az önkormányzat tesz azért:

hogy az itt élő és a közös célokért tenni kívánó, a saját sorsukért felelősen gondolkodó emberek képességeiknek megfelelő munkahelyhez jussanak, vállalkozzanak;

hogy a kerület biztonságos és megújult közterületein tudják mindennapi életüket élni;

hogy megfizethető és XXI. századi körülményeket biztosító lakásrendszer alakuljon ki;

és annak érdekében, hogy a családok megerősödve tudjanak a kerületi társadalom alappillérei lenni.

Stratégiai célok

Stratégia alappillérei

CSALÁDOKRA ÉPÜLŐ KERÜLETI TÁRSADALOM	<ul style="list-style-type: none"> • társadalmi problémák mérséklése • társadalmi kohézió erősítése • nonprofit szervezetekkel való együttműködés • kerületrészek közötti különbségek és szegregációs problémák oldása • időskorú lakosság életszínvonalának növelése
VÁLLALKOZÁSOKRA ÉPÍTŐ KERÜLETI GAZDASÁG	<ul style="list-style-type: none"> • helyben élők erős gazdasági tevékenységére építve a helyi gazdaság erősítése
MEGÚJULT, BIZTONSÁGOS KÖZTERÜLETEK	<ul style="list-style-type: none"> • közterületek biztonságának növelése • aktív lakossági együttműködés • közterületek rendjének, tisztaságának fokozása, „közterületi együttélési kódex” • a hajléktalanság és a kábítószer-fogyasztás kerületi koncentrációjából fakadó problémák kezelése • minőségi kerületi környezet kialakítása, a szabadidő pihenéssel, sportolással való eltöltése lehetőségeinek bővítése

	<ul style="list-style-type: none"> • közterületek és zöldfelületek megújítása, fenntartásba nonprofit szervezetek és helyi lakók bevonása • kerékpárút-hálózat bővítése, biztonságos modern városi közlekedési hálózat kialakítása
FENNTARTHATÓ LAKÓKÖRNYEZET	<ul style="list-style-type: none"> • lakásállomány minőségének alapvető emelése • leromlott lakásállomány átalakítása, racionalizálása, működésük biztosítása, üzemeltetésük hatékonyá tétele • megújuló energiaforrások bevezetése • kerület intézményrendszerének korszerűsítése • megfelelő számú, minőségű és megfizethető parkolóhely kialakítása • összefüggő kerékpárhálózat megteremtése
STABIL ÖNKORMÁNYZAT	<ul style="list-style-type: none"> • lakossághoz közel álló, differenciált szolgáltatásokat nyújtó, gazdaságilag stabil önkormányzat • önkormányzat működési bevételei és kiadásai közötti egyensúly fenntartása • az ingatlanvagyon-gazdálkodásban hosszú távú vagyonpolitikai döntések szükségége • kerületi gazdasági szereplők aktivitásának növelése • az önkormányzat hivatalának, intézményeinek üzemeltetésének, kommunikációjának javítása • e- önkormányzati rendszer bevezetése • megújuló energiaforrások használatának bevezetése az önkormányzatnál, az elavult gépészeti rendszerek cseréje
GAZDASÁGFEJLESZTÉS STRATÉGIAI CÉLJAI	
VÁLLALKOZÁSOKRA ÉPÍTŐ KERÜLETI GAZDASÁG	<ul style="list-style-type: none"> • a gazdasági dinamikája három fő elemének (egyetemek és kutatóintézetek, „tudásipar”; a budapesti viszonylatban is jelentős kulturális értékekre épülő turizmus; illetve a kerület tradícióit meghatározó vállalkozói réteg) erősítése, összekapcsolása • munkanélküliek számának csökkentése • képzési, foglalkoztatási, karrier- és vállalkozásfejlesztési programok támogatása • országos, európai és világszinten értékesíthető termékek és szolgáltatások előállítására • foglalkoztatottság helyzetének javítása
A KERÜLETI GAZDASÁG VERSENYKÉPESSÉGÉNEK NÖVELÉSE	<ul style="list-style-type: none"> • helyi gazdaság fejlesztése • vállalkozói versenyképesség növelése • tapasztalatcsere lehetőségeinek biztosítása, tudásközpontok létrehozása, támogatások szervezése
SZOLGÁLTATÁSOK MENNYISÉGI, MINŐSÉGI JAVÍTÁSA	<ul style="list-style-type: none"> • hiányzó lakossági szolgáltatások fejlesztése szabályozási eszközökkel és az önkormányzat ingatlanvagyon-politikájával • hagyományörzés, értékteremtés és a józsefvárosi identitás erősítése
TURISZTIKAI VONZERŐ JAVÍTÁSA	<ul style="list-style-type: none"> • piacképes idegenforgalmi, turisztikai létesítmények, kiszolgáló egységek kialakítása • tudatos, egységes városmarketing kialakítása
„TUDÁSIPAR”, KREATÍV GAZDASÁG	<ul style="list-style-type: none"> • egyetemi és kutatóintézetekkel való együttműködés
AZ INFORMÁCIÓHOZ JUTÁS ESÉLYEINEK JAVÍTÁSA	<ul style="list-style-type: none"> • vállalkozói fórumok, börszék és tematikus előadások, tanácsadás szervezése • a hatékony önkormányzati kommunikáció érdekében kétirányú információs hálózatok kialakítása • a vállalkozók, a lakosság, a nonprofit szektor bevonása

TÁRSADALOM, FOGLALKOZTATOTSÁG

MAGAS SZÍNVONALÚ ÉS DIFFERENCIÁLT KÖZOKTATÁSI RENDSZER	<ul style="list-style-type: none"> hátrányos helyzetű gyermekek, fiatalok differenciált fejlesztése, felzárkóztatása a tehetséges gyerekek felkutatása és gondozása
MUNKAERŐKÉPZÉS	<ul style="list-style-type: none"> szakképzés vagy átképzés biztosítása munkahelykeresésben való segítségnyújtás
SZAKKÉPZÉSI PROGRAM	<ul style="list-style-type: none"> szakképzések, számítógépes képzések, karrier-tanácsadás
MUNKANÉLKÜLIEK HELYZETÉNEK JAVÍTÁSA	<ul style="list-style-type: none"> állskereső klub, állásbörze, munkába állást segítő klub
ÚJ KÖZFOGLALKOZTATÁSI PROGRAM	<ul style="list-style-type: none"> gyakornoki program fenntartása diplomás munkakezdők számára munkanélküliek számára foglalkoztatási programok

Kerületrészek céljai

A kerületen belül az egyes városrészekre külön célokat határozott meg az IVS, ezek a következők:

Palotanegyed	Megvalósulás
közterület-rekonstrukció Belső-Józsefváros teljes területén	sor került megvalósulást szolgáló beavatkozásokra
a kulturális és épített örökség megújítása	sor került megvalósulást szolgáló beavatkozásokra
az identitást őrző épületek megújítása	sor került megvalósulást szolgáló beavatkozásokra
a kulturális és épített örökségi helyszínekre épülő munkahelyteremtés és a foglalkoztatás elősegítése	sor került megvalósulást szolgáló beavatkozásokra
a kreatív iparágak feltételeinek javítása, „kreatív innovatív miliő” kialakítása; a program végig vitelének biztosítása	sor került megvalósulást szolgáló beavatkozásokra
civil és piaci szereplők bevonása; a terület épületvagyonának hosszú távú fenntarthatóságának biztosítása	sor került megvalósulást szolgáló beavatkozásokra
Tempo30-as forgalomcsillapítási rendszer befejezése	

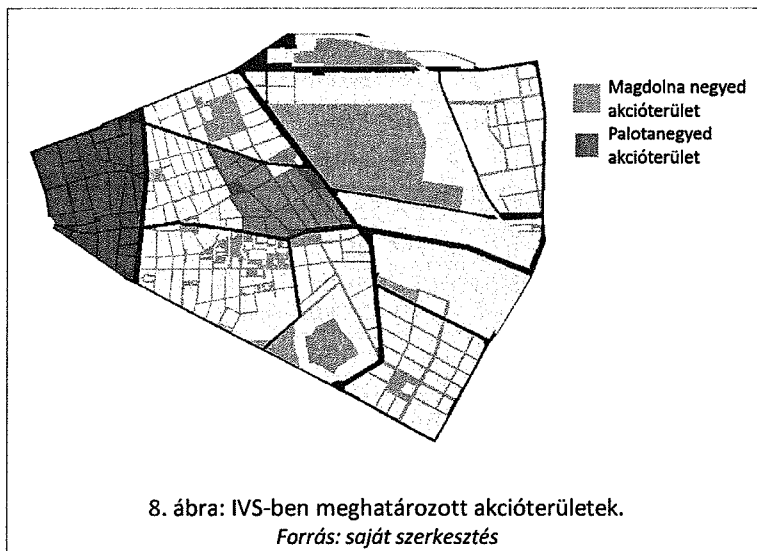
Népszínház negyed	Megvalósulás
a 4-es metró elindulása után a Népszínház utca komplex közterületi rekonstrukciója és a villamosvonal rekonstrukciója	2015-ig nem került megvalósításra
a Teleki László tér és a piac rekonstrukciója	megvalósult
Népszínház utcai portálprogram, kiskereskedelem fejlesztési program	2015-ig nem került megvalósításra
Erkel színház rekonstrukciója	megvalósult

Csarnok negyed	Megvalósulás
szakorvosi rendelőintézet megépítése	2014-2015 során megújul az Auróra utcai rendelőintézet
integrált gondozóközpont létrehozása	2014-2015 során megújul az Auróra utcai rendelőintézet

Józsefváros központ (Corvin negyed)	Megvalósulás
a városrész adottságainak kihasználása mellett a hagyományos központi szerep felerősítése	sor került megvalósulást szolgáló beavatkozásokra
a terület kerületközponttá alakítása és a városi életminőség javítása	sor került megvalósulást szolgáló beavatkozásokra
a Horváth Mihály téri Szent József Plébániatemplomnak és környezetének felújítása, rekonstrukciója	2015-ig nem került megvalósításra
Magdolna negyed	Megvalósulás
a gazdasági-társadalmi helyzet erősítése, a jelentkező társadalmi problémák oldása	sor került megvalósulást szolgáló beavatkozásokra
a negyed újra Józsefváros lakható részévé váljon	sor került megvalósulást szolgáló beavatkozásokra
identitásának fejlesztése, önálló, egyedi arculat kialakítása, a szegregációs folyamat megállítása	sor került megvalósulást szolgáló beavatkozásokra
Losonci negyed	Megvalósulás
Szigony téri közpark és mélyparkoló kialakítása	2015-ig nem került megvalósításra
Kerepesdűlő	Megvalósulás
az ipari területek, az Útető és a Baross tér megújulási lehetőségeinek támogatása városrendezési szabályozással	sor került megvalósulást szolgáló beavatkozásokra
Ganz negyed	Megvalósulás
a MÁV területeinek és a Ganz-MÁVAG megújulási lehetőségeinek támogatása a városrendezés szabályozásával	2015-ig nem került sor beavatkozásra
szabályozási eszközökkel kell – a tulajdonosokkal egyeztetve – a negatív fejlődési irányok blokkolását (feketegazdaság, közbiztonság) megoldani	sor került megvalósulást szolgáló beavatkozásokra
Orczy negyed	Megvalósulás
az Orczy park rekonstrukciójával egyben cél az Orczy negyed környezeti helyzetének fejlesztése, a térség életminőségének javítása és ezzel a társadalmi felemelkedés elősegítése	2014-től kezdődően kerül sor a megvalósítást szolgáló beavatkozásokra, Orczy park fejlesztése az egyetemi campus részeként
a fejlesztések célja, hogy a környezet helyreállításán, rekonstrukcióján keresztül az Orczy park visszanyerje fővárosi jelentőségét és a kerület, valamint az egész város lakossága számára kulturált kikapcsolódási, szórakozási lehetőséget jelentsen	2014-től kezdődően kerül sor a megvalósítást szolgáló beavatkozásokra, Orczy park fejlesztése az egyetemi campus részeként
hosszú távú cél a kert és intézményei kulturális szerepének erősítésén, további intézmények területre vonzásán és egyéb ingatlanfejlesztési beruházásokon keresztül az Orczy park országos jelentőségű kulturális és sportközponttá fejlesztése, teret engedve a lakófunkció megjelenésének is	2014-től kezdődően kerül sor a megvalósítást szolgáló beavatkozásokra, Orczy park fejlesztése az egyetemi campus részeként

Tisztviselőtelep	Megvalósítás
a Ganz és az Orczy negyed határoló területeinek negatív hatásai ne szivárognak át a Tisztviselőtelepre	2015-ig nem került sor beavatkozásra, ugyanakkor negatív hatások nem tapasztalhatók
a Hungária körút mentén a szállodák és az országos jelentőségű intézmények környékén található alulhasznosított területek fejlődésének elősegítése	két nagyságrendileg is jelentős irodaház valósult meg
Százados negyed	Megvalósítás
sportpályák megújítása, kerületi életbe történő bevonása	2014-ben megkezdődött az MTK sporttelep megújítása
a Művésztelep értékmegőrzése, a kerületi kulturális életbe történő bekapcsolása	A Józsefvárosi Galéria rendszeresen szervez kiállításokat a Művésztelepen alkotó művészeknek, illetve a „nyitott műtermek délutánja” rendezvény keretében be lehet járni a Művésztelepet
az ipari, gazdasági funkciók erősítése	2015-ig nem került sor beavatkozásra

Akcióterületi programok

A 2008-as IVS két területet, a Palotanegyedet és a Magdolna negyedet jelölte meg külön akcióterületként.

A Palotanegyedben véghezvitt Európa Belvárosa Kulturális Gazdaságfejlesztési Program 2012-ben befejeződött, a Magdolna negyedben folyó program II. üteme is lefutott.

Az IVS 2012-es felülvizsgálata folyamán a projektek értékelése történt meg, új célkitűzések nem fogalmazódtak meg. A Magdolna Negyed Program harmadik ütemének tartalma az előző ütemek során

felhalmozódott tapasztalatok beépítésével a korábbi ütemek továbbfejlesztéseként született. Középpontjában továbbra is a társadalmi integráció erősítése, a közösségi részvétel biztosítása, az együttműködés és a komplexitás szerepel.

Az akcióterületek 2008-as célkitűzéseit az alábbi két táblázat tartalmazza:

Magdolna negyed akcióterület célkitűzései	Megvalósulás
élhető, egészséges lakókörnyezet kialakítása	részben sor került a megvalósítást szolgáló beavatkozásokra (folyamatos)
az akcióterület épített és természeti környezetének minőségi javítása	részben sor került a megvalósítást szolgáló beavatkozásokra (folyamatos)
a köz- és közösségi területek zöldfelületeinek növelése	részben sor került a megvalósítást szolgáló beavatkozásokra (folyamatos)
a lakások komfortfokozatának növelése	részben sor került a megvalósítást szolgáló beavatkozásokra (a komfort nélküli lakások aránya 56%-ról 12%-ra csökkent.)
új zöldfelületek kialakítása, leromlott közterületek felújítása	részben sor került a megvalósítást szolgáló beavatkozásokra (folyamatos)
vizesedési problémák csökkentése	n.a.
energihatékonyság növelése (fűtés, elektromosság, nyílászárók, hőszigetelés)	részben sor került a megvalósítást szolgáló beavatkozásokra (folyamatos)
építészeti és a helyi identitás szempontjából értékes épületek megőrzése	n.a.
közterület-rehabilitáció	sor került a megvalósítást szolgáló beavatkozásokra (MNP-II)
Mátyás tér és kapcsolódó közterületek megújítása	megvalósult (MNP-II)
Dankó utcai Szomszédsági Szabadidőudvar, Dankó utca közterület-fenntartása hajléktalanokkal közösen	megvalósult (Dankó utca 18) (MNP-II)
bérlői bevonással történő épületfelújítás	részben sor került a megvalósítást szolgáló beavatkozásokra (folyamatos)
társadalomfejlesztés programjai (közösségi ház létrehozása, Magdolna-negyed Szomszédsági, Bűnmegelőzési program, CivilHáló stb.)	részben sor került a megvalósítást szolgáló beavatkozásokra (folyamatos)
gazdaságfejlesztés programjai (támogatott kiskereskedelem – kisvállalkozás-fejlesztés, hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása)	részben sor került a megvalósítást szolgáló beavatkozásokra (önkormányzati helyiségek kedvezményes bérbeadásával)
Intézményi fejlesztés: Bölcsőde kialakítása	MNP III eleme
Funkcióváltás: Remiz multifunkcionális épületegyüttes barnamezős rehabilitációja	MNP III eleme
Palotanegyed akcióterület célkitűzései	Megvalósulás
a Palotanegyed komplex fejlesztése, a jelenlegi szűk belváros kiterjesztése	részben sor került a megvalósítást szolgáló beavatkozásokra
a rehabilitációs fejlesztés és fenntartás intézményesítése	n.a.
örökségvédelem alatt álló épületek felújítása, funkcióváltása, komplex rehabilitációja	részben sor került a megvalósítást szolgáló beavatkozásokra
egységes brand, kommunikációs és marketingstratégia kialakítása	részben sor került a megvalósítást szolgáló beavatkozásokra

egységes kiskereskedelmi és szolgáltatási program kialakítása, működtetése	részben sor került a megvalósítást szolgáló beavatkozásokra
az épített örökség elemeinek megújítása, a szükséges funkcióváltás elősegítése	részben sor került a megvalósítást szolgáló beavatkozásokra (pl. H13)
a közterületi és az infrastrukturális hálózatok megújítása a parkolás rendezésével együttesen	részben sor került a megvalósítást szolgáló beavatkozásokra
új turisztikai attrakciók kialakítása	részben sor került a megvalósítást szolgáló beavatkozásokra
egységes gyalogos-vegyesforgalmú közterületi rendszer kialakítása	részben sor került a megvalósítást szolgáló beavatkozásokra
közműfejlesztés	n.a.
egységes díszvilágítási rendszer kialakítása	részben sor került a megvalósítást szolgáló beavatkozásokra
speciális piacok létrehozása	részben sor került a megvalósítást szolgáló beavatkozásokra (Palotanegyed Piacok)
kreatív iparágak letelepedésének elősegítése	részben sor került a megvalósítást szolgáló beavatkozásokra (pl. H13)
a turizmus letelepedésének elősegítése	részben sor került a megvalósítást szolgáló beavatkozásokra (vendéglátás fejlesztése, díszvilágítás stb.)

Józsefváros Zöldfelület Fenntartási és Környezetvédelmi Konceptiója

Józsefváros Önkormányzata 2014-ben a 145/2014. (VI.25.) határozatával egyhangúan szavazta meg a zöldfelület fenntartási és környezetvédelmi koncepcióját. A koncepció célja, hogy tulajdonosi, fenntartói célokat jelöljön ki, a felsorolt problémák megoldására iránymutatást adjon, kiemelve az eddig megvalósított kerületi jó gyakorlatokat. A koncepció erős missziót és víziót tartalmaz:

Misszió: A Józsefvárosi Önkormányzat küldetése, hogy élhetőbb, barátságosabb, zöldebb környezetet alakítson ki a kerület lakosai számára.

Vízió: Józsefváros közterületei folyamatosan újulnak meg és tíz éven belül a zöldfelületek fenntartása, bővítése, valamint kezelése a lakosság 10-20 százalékának bevonásával történik.

A koncepció célkitűzései

Utcák, terek és parkok esetében általánosan javasolt, hogy ahol a közművek engedik, fateleptéssel kell zöldíteni a tereket, utcákat. Ahol a közmű hálózat miatt ez nem lehetséges, ott ezt cserjeültetéssel kell kiváltani, vagy a Népszínház utcaihoz hasonló virágtartó oszlopok kialakítására van szükség.

Törekedni kell az őshonos, nagy lombosú fafajták telepítésére.

Az önkormányzati tulajdonú közterületek kialakítása, fenntartása, felújítása önkormányzati feladat.

A lakóközterekben megvalósuló beruházások kiterjedjenek a zöldsávok és a fák „felújítására” is.

A faállomány felmérését követően, tervszerű cserét, ifjítást folytatni kell.

A gondozásban biztosítani kell a lakosság minél szélesebb körének részvételét.

Foghíjtelkek ideiglenesen közhasználatba átengedett parkként, közparkként, közösségi kertként való használatának ösztönzése

A régi bérházak telkén a tűzfalak, egyéb függőleges felületek zöldítése, szakmai segítése.

Egészséges életmód segítségét célzó szolgáltatások biztosítása, a lakosság önszerveződő közösségeinek támogatása

Felújítandó útszakaszok mentén energiatakarékos lámpatestekkel megvalósított világítás kialakítása.

Közép- és hosszú távú cél a kerületi útvonalzöldítések folytatása.

Az állami-, fővárosi-, magántulajdonban álló területek fejlesztésének támogatása.

A szakmai központ kellően felkészült és megfelelő végzettségű kertész munkatársainak számának, folyamatos képzésének, valamint a kertészeti munkálatokban segítséget nyújtó állandó- és idegen munkásainak számának biztosítása.

A koncepció az általános célokon túlmenően feladatokat határoz meg a zöldfelületek fenntartására, továbbá alternatív fejlesztési irányokat tűz ki:

Alternatív fejlesztési irányok

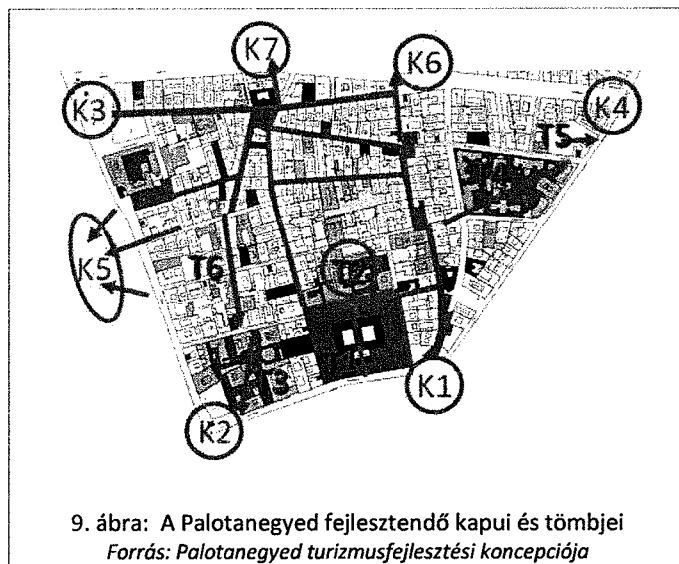
Épületzöldítés

A tetőzöldítés lehetőségei

A belső udvarok zöldesítése

A koncepcióra alapozva hatályba lépett a józsefvárosi természeti környezet védelméről 28/2014. (VII.01.) önkormányzati rendelete, amely a zöldfelületek tulajdonosainak kötelességeiről és jogairól rendelkezik, továbbá a zöldfelületek használatának általános szabályait rögzíti. Meghatározza a fás szárú növények kivágására vonatkozó részletes szabályokat a közterületen és telkeken egyaránt, és rendelkezik ezek pénzbeni megváltásának lehetőségeiről is. Ezzel párhuzamosan létrehoz egy Környezetvédelmi Alapot és rendelkezik a Fapótlási céltartalék létrehozásáról.

Palotanegyed Turizmusfejlesztési Koncepció

9. ábra: A Palotanegyed fejlesztendő kapui és tömbjei
Forrás: Palotanegyed turizmusfejlesztési koncepciója

A Palotanegyed turizmusfejlesztési koncepciójának fő alapvetése a meglévő értékek menti fejlesztés. A negyed egyedisége tekintetében kiemeli a csendességet, békességet, a helyi közösségek vitalitását, a gazdag, elegáns épületállományt. Fő irányként fogalmazódik meg a dokumentumban a lakófunkció, a lakhatóság megtartását, a negyed elegáns, kulturált, bejárható és békés arculatának további fejlesztését. Fontos megállapításként fogalmazódik meg, hogy a negyed ne váljon a szomszédos VII. kerülethez hasonló „bulinegyeddé”, így a fiatalok, egyetemisták megszólításában nem az éjszakai életet, vendéglátást tartja fontosnak, hanem a kulturális, kreatív irányt. A területen a turizmusnak egy „lassabb tempójú”, elmélyültebb, a szofisztikált, időskori és

egészségturizmus előnyeit emeli ki a tömegturizmussal szemben.

A koncepció nagy figyelmet fordít a közterületi megújítások folytatására, szövetté válására, a többi kerülettel, turisztikai desztinációval való kapcsolatteremtésre. Hangsúlyosan jelenik meg a dokumentumban a negyed

határain lévő terek (pl. Astoria, Kálvin tér) és meglévő attrakciók (pl. Nemzeti Múzeum, de még a IX. kerületi Iparművészeti Múzeum) kapuszerepének fejlesztése, bevonása is.

Fejlesztendő kapuk és tömbök

K1 - KÁLVIN TÉR	Információs felületek elhelyezése
K2 - ASTORIA	Információs felületek; Trefort tömb átjárhatóságának fejlesztése; kapcsolódó utcák gyalogosbarát fejlesztése
K3 - BLAHA LUIZA TÉR	Információs felületek; közterület komplex megújítása, Somogyi B. u. megújítása; Corvin áruház felújítása
K4 - CORVIN NEGYED ÉS AZ IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM	Üllői út gyalogos felületeinek rendezése; kapcsolódó utcák gyalogosbarát fejlesztése
K5 - ÁTJÁRÁS A VII. KERÜLET FELÉ	új gyalogosátkelők létesítése; Kazinczy u. gyalogosforgalmának továbbvezetése Szentkirályi u. felé;
K6 - JÓZSEF KÖRÚT A HARMINCKETESEK TERÉVEL	kapcsolódó utcák gyalogosbarát fejlesztése
K7 - RÁKÓCZI TÉR	Békési u. gyalogosítása; Rákóczi téri vásárcsarnok turisztikai szerepének növelése
T1 - MAGYAR NEMZETI MÚZEUM TÖMBJE	átjárások megteremtése
T2 - MAGYAR RÁDIÓ TÖMBJE	a Rádió, a Károlyi és Eszterházy palota funkcióváltása
T3 - TREFORT-KERT	meglévő átjárások fejlesztése, új átjárások megteremtése
T4 - SEMMELWEIS EGYETEM KLINIKAI TÖMBJE	átjárások fejlesztése; egészségturizmus fejlesztése
T5- HEINRICH-UDVAR	tulajdonosokkal együtt integrált üzleti terv készítése; Heinrich Udvar rekonstrukciója
T6- TREFORT UTCA ÉS KÖFARAGÓ UTCA LEHETSÉGES ÖSSZEKÖTÉSE	földszinti átkötések kiépítése

Meg nem valósult kerületfejlesztési elképzelések

Józsefváros Önkormányzata elsősorban az Integrált Városfejlesztési Stratégiában fogalmazott meg olyan célokat, amelyek teljesülése 2015-ben már vizsgálható. A fentebbi, vonatkozó alfejezetben megtörtént a tematikus, illetve területi célok teljesülésének vizsgálata, a jobb áttekinthetőség kedvéért azonban érdemes kiemelni, összefoglaló jelleggel is áttekinteni, melyek azok a célok, amelyek nem, illetve csak kis mértékben teljesültek 2008, az Integrált Városfejlesztési Stratégia elfogadása óta:

- A megújuló energiaforrások bevezetése igen kis mértékben történt csak meg.
- A kerület kerékpáros hálózata továbbra sem összefüggő.
- Nem került sor a Népszínház utca revitalizációjára.
- Nem került sor a Horváth Mihály tér északi oldalának megújítására.
- Nem létesült sem közpark, sem mélyparkoló a Szigony utca lakótelepi szakaszán.
- Nem került sor a Ganz-MÁVAG területének rendezésére.
- Nem erősödtek érdemben az ipari, gazdasági funkciók a Százados negyedben.

Bár a városfejlesztési stratégia teljes célrendszeréhez képest elhanyagolható hányadot tesznek ki az egyáltalán nem megvalósult tételek, érdemes megjegyezni, hogy számos megfogalmazott cél kevésbé konkrét, így kisebb mértékű változások nyomán is megvalósultnak értékelhető. Ezek mellett számos cél valósult meg csupán részlegesen, elsősorban a Magdolna negyed és a Palotanegyed akcióterületi tervei közül.

2.2.4. A területrendezési tervekkel való összefüggések vizsgálata

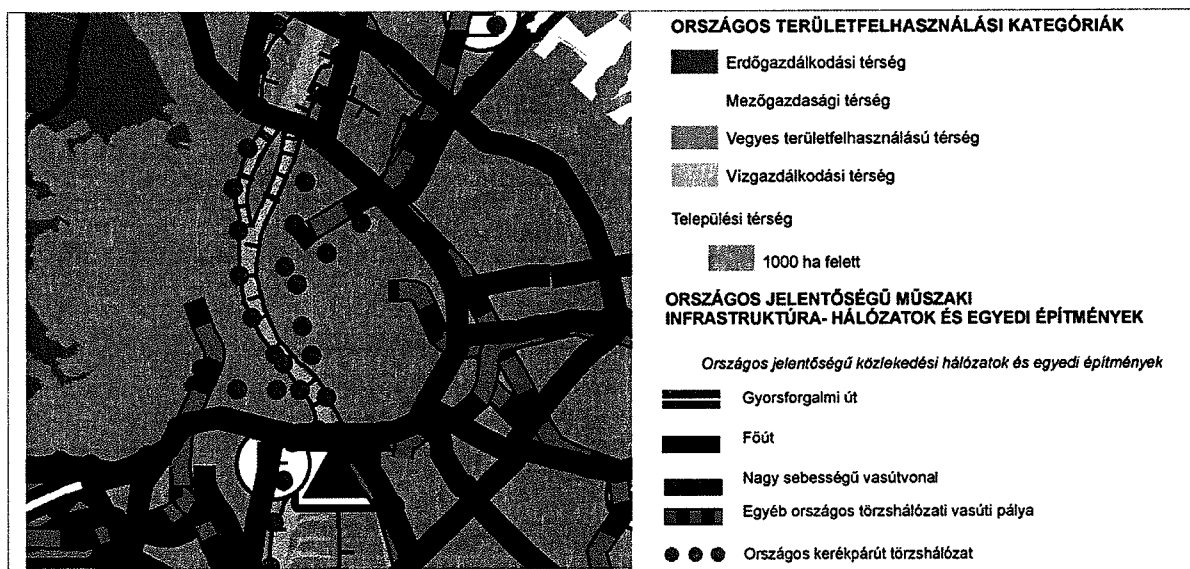
A területfejlesztésről és területrendezésről szóló – módosított – 1996. évi XXI. törvény szerint a területrendezés feladata különösen „a környezeti adottságok feltárása és értékelése; a környezet terhelését, terhelhetőségét és a fejlesztési célokat figyelembe vevő területfelhasználásnak, az infrastrukturális hálózatok területi szerkezetének, illetve elhelyezésének – az ágazati koncepciókkal összhangban történő – megállapítása, az országos és térségi, továbbá a területrendezéssel kapcsolatos településrendezési célok összehangolása.”

Budapestet – ennek megfelelően Józsefvárost is – érintő területrendezési tervek:

az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény (OTRT),

a Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervéről szóló 2005. évi LXIV. törvény (BATRT).

Országos Területrendezési Terv – OTRT

10. ábra: OTRT Szerkezeti Tervlap kivonata

Forrás: http://gis.teir.hu/rendezes_otrt_tr_2013/

Az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény 2. sz. mellékletét képező „Ország Szerkezeti Terve” c. tervlapja alapján a VIII. kerület egésze *1000 ha feletti települési térség* területfelhasználási kategóriába sorolt. A kerületet egyéb *országos törzshálózati vasúti pálya vonala* (Keleti pu.) érinti, valamint keletről *főút* (Hungária körút) határolja.

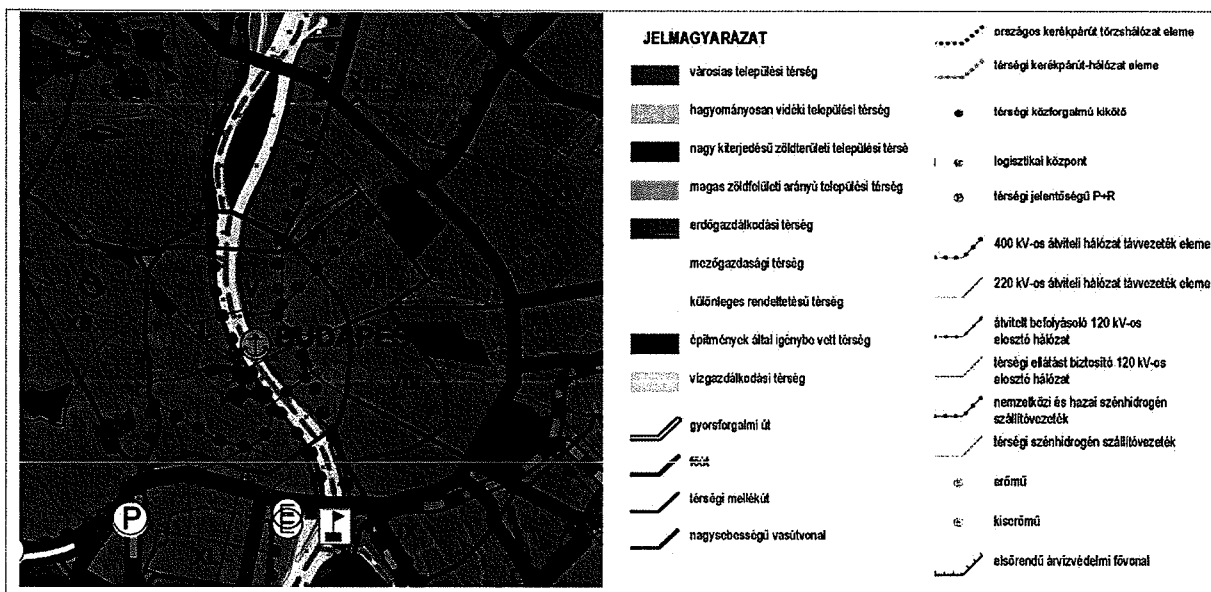
A törvény további, Józsefvárost érintő mellékletei:

3/6. sz. melléklet – Világörökségi és világörökségi várományos terület övezete (a főváros egésze)

3/7. sz. melléklet – Országos vízminőség-védelmi terület övezete (a kerület egésze)

3/9. sz. melléklete – Kiemelt fontosságú honvédelmi terület övezete (a kerület egésze)

Budapesti Agglomeráció Területrendezési Terv – (BATRT)

11. ábra: BATRT Szerkezeti Tervének kivonata

Forrás: http://gis.teir.hu/rendezes_bp_agglo/

Térségi Szerkezeti Terv területfelhasználási kategóriái Józsefvárost érintően:

Városias települési térség

Nagy kiterjedésű zöldterületi települési térség – a kerület északkeleti részén található temető területe (temető)

BATRT Szerkezeti Terve által megjelölt, Józsefvárost érintő további elemek:

főút

térségi kerékpárút-hálózat eleme

BATRT Övezeti tervének Józsefvárost érintő mellékletei:

3.9. sz. melléklet – Országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete: Palotanegyed, továbbá érintett a Népszínház negyed, a temető, az Orczy park környéke

3.11. sz. melléklet – Világörökségi és világörökségi várományos terület övezete (főváros egésze)

3.12. sz. melléklet – Történeti települési terület (kerület belső része Fiumei–Orczy útig, valamint a Tisztviselőtelep); Történeti települési terület övezete (főváros egésze)

3.14. sz. melléklet – Felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő területi övezete (főváros egésze)

3.15. sz. melléklet – Ásványnyersanyag-gazdálkodási terület övezete (főváros egésze)

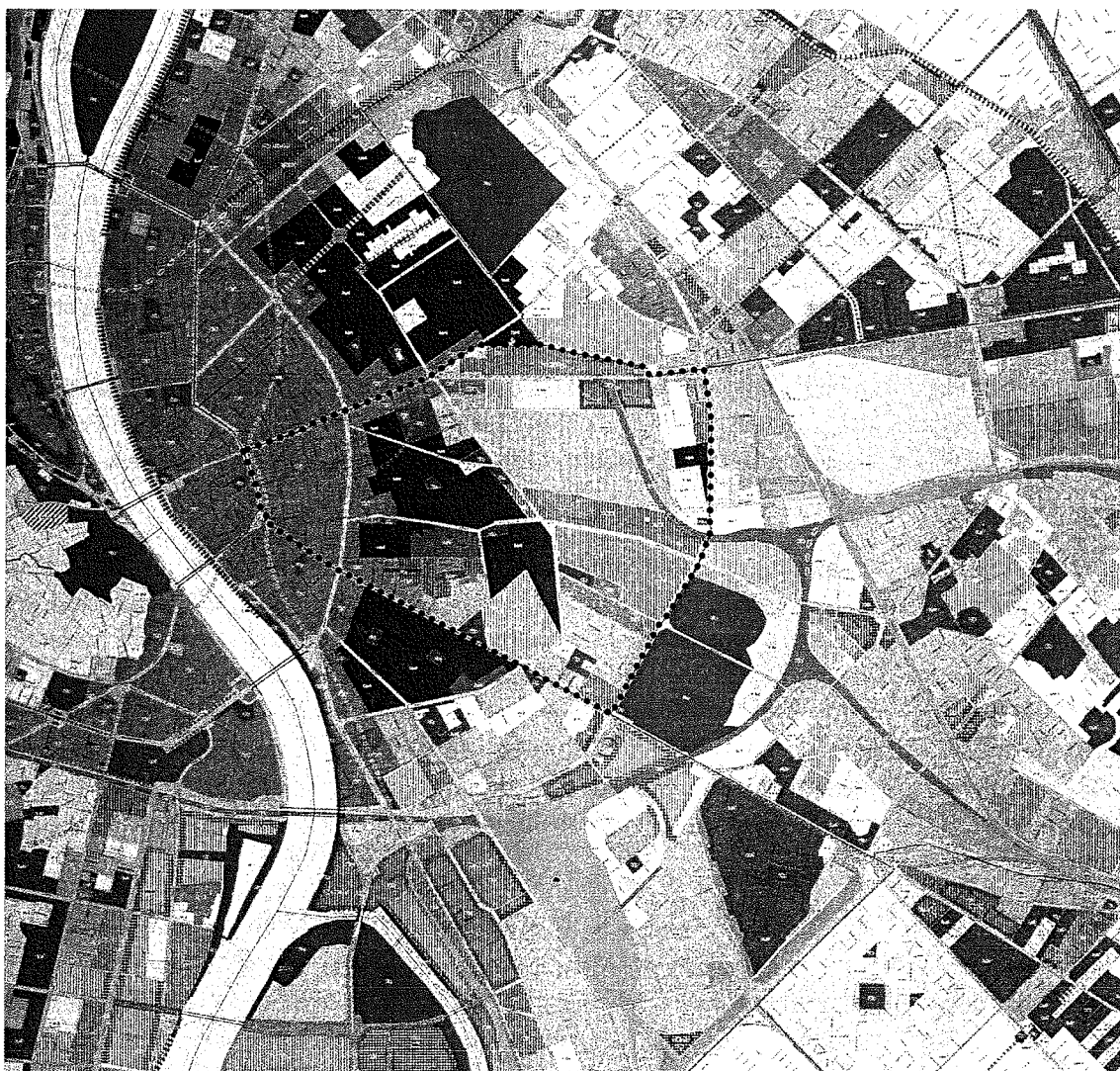
3.21.-3.22. sz. melléklet – Honvédelmi terület övezete (Kerepesi út)

megjegyzés: (3.11. melléklet szerinti világörökség várományos terület, valamint a 3.14., 3.15. sz. melléklet kijelölései teljes Budapestre vonatkoznak)

2.2.5. A szomszédos települések hatályos településszerkezeti terveinek – Józsefváros fejlesztését befolyásoló – vonatkozó megállapításai

Józsefváros területe a Belső és az Átmeneti zónában helyezkedik el, ezért nincs Budapesten kívüli szomszédos települése. Közigazgatási szempontból szomszédos a V., VII., IX., X., és XIV. kerületekkel. Budapest teljes közigazgatási területére a 2005-ben elfogadott településszerkezeti tervet felváltó, a Fővárosi Közgyűlés 5/2015. (II.16.) Kgy. határozatával elfogadott Budapest főváros településszerkezeti terve (továbbiakban: TSZT 2015) hatályos.

„Budapest főváros kétszintű önkormányzata (a főváros önkormányzati rendszere) a fővárosi és a kerületi szintű önkormányzatokból áll.” (Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény) Minden fővárosi kerületben települési önkormányzat működik, melynek feladata a helyi településrendezési szabályok megalkotása a *Fővárosi Településrendezési Terv* alapján.

12. ábra: TSZT 2015 kivonat

A TSZT 2015 által meghatározott közlekedési infrastruktúra nem tartalmaz olyan elemeket, amelyek csak a szomszédos kerületek közigazgatási területét érintik, de hatásuk befolyásolná Józsefváros fejlődését. A

Józsefvárost és egy vagy több szomszédos kerületét is érintő közlekedési elemeket az 1.2.6. A kerület településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata fejezet ismerteti

V. kerület – Belváros-Lipótváros

A kerület nyugati, belső-józsefvárosi részén, a Múzeum körút mentén határos Belváros-Lipótvárossal, annak is a legrégebbi területével. A VIII. kerület a valamikori városfalon kívül jött létre, a két szomszédos kerület esetében történeti beépítettségük okán sok azonosság, de jellemzőiben sok különbség is tapasztalható. A Belső zónában fekvő kerületek, kerületrészek, nem rendelkezve úgynevezett fejlesztési területekkel, elsősorban kialakult történeti környezetük folyamatos fejlesztésével, rehabilitációs beavatkozásaikkal hatnak egymásra, különös tekintettel a közterületek átalakítására, melyek azonban nem szerkezeti szintű változások. Településszerkezeti változással nem érintett az V. kerület, hasonlóan Városközponti kategóriába (Vt-V) sorolt, mint a Nagykörúton belüli Belső-Józsefváros szerkezetileg szorosan összefüggő része.

A Múzeum körút mentén érintkező közterületi hálózatok szervesen kapcsolódnak egymáshoz. Szerkezeti szintű fejlesztések közül egyedül az alsó rakparttal kapcsolatos közúti kapacitás visszafejlesztése (forgalomcsillapítása) lehet némi hatással a szomszédos belső kerületekre.

VII. kerület – Erzsébetváros

A kerület a Rákóczi út mentén határos Erzsébetvárossal, a közterületi hálózatok szervesen kapcsolódnak. A VII. kerület sok tekintetben hasonló jellemzőkkel rendelkezik, szintén nincs fejlesztési területe a Belső zónán belül, azaz itt sincs mód szerkezeti jelentőségű beavatkozásra. A Nagykörúton túli egy tömborig mindkét kerület, illetve a szerkezetileg meghatározó Rákóczi út mentén egy-egy tömbor egészen a Keleti pályaudvarig a Városközponti kategóriába (Vt-V) sorolt. A körúton túli területeken hasonló szerkezetű és beépítettségű nagyvárosias, magas intenzitású, jellemzően zártos, zártudvaros beépítésű lakóterület (Ln-1) a található, ezzel zárul mindkét kerület a XIV. kerület határán.

A Palotanegyed némileg eltérő építészeti karakterrel rendelkezik, mint VII. kerületi tükörképe, de a Rákóczi út jellemzőiben sok a hasonlóság, a városi használat, ezért a kerülethatár e tekintetben szinte elmosódik, annak ellenére, hogy a Rákóczi út jelentős forgalma miatt meghatározó elválasztó hatással rendelkezik.

IX. kerület – Ferencváros

A két kerület csatlakozása városszerkezeti szempontból azért is különleges, mert az Üllői út mentén nem alakult ki a többi jelentős sugárirányú úthoz hasonlóan olyan városszerkezetileg meghatározó funkció a két kerület határán, ami városközponti jellemzőket mutatna. Itt a IX. kerület még hagyományos zártos, zártudvaros Ln-1 kategóriájú lakóterülettel csatlakozik, miközben a VIII. kerületi oldalon ez a nagyvárosias zárt lakóterületi egység nem jött létre, így fejlesztés szempontjából más irányba halad a két terület. A lakóterületi meghatározottság már a Ludovikánál oldódik a VIII. kerületi oldalon, majd a Nagyvárad tértől kifelé mindét kerületet egy vegyesebb, intézményekkel tarkított lazább beépítés jellemzi. Az Üllői út menti egy-két párhuzamos tömbor tekintetében mindkét kerületre jellemző kiemelkedő egészségügyi létesítmények találhatóak.

X. kerület – Kőbánya

A kerület keleti határát a Hungária gyűrű képezi. A Kerepesi és a Kőbányai út között jelentősen eltérő funkciójú területek találhatóak a körút két oldalán, a VIII. kerület még részben korábbi iparterületi maradványokkal, intézményi területekkel és a zárvány lakóterületekkel egyes részt alkot, vele szemközt különleges honvédelmi területek uralják a területet, lakórendeltetéssel tarkítva. A Kőbányai út és az Üllői út közötti sávban a Népliget határozza meg a körút keleti oldalát, lényegi kapcsolódás nélkül a belső zóna irányába. Fejlesztési szempontból meghatározóvá válhat a Kőbányai út – vasút által határolt terület, részben

a Józsefvárosi pályaudvar megszűnésével, részben pedig esetleges területi átalakulásával, de továbbra is meghatározó marad ipari-raktározási jellege. A X. kerület fejlesztési lehetőségei kevésbé determinálják Józsefváros fejlesztéseit, hatásaitól a Hungária körút szerkezeti vonala is jórészt leválasztja. Megemlíthető, még, bár Józsefváros szempontjából a Hungária körút elosztó hatása miatt kevésbé fog érvényesülni, a Kőbányai út Hungária körúton túl várható tehermentesítése, ami a 31. sz. főút forgalmát vezeti be a város belső vérkeringésébe a Pongrác út vonalán.

XIV. kerület – Zugló

A kerület Zuglóval közös északi határát a Dózsa György út és folytatásaként a Kerepesi út alkotja, közös határuk a Hungária körútnál véget ér. Ezen a szakaszon a VIII. kerület szomszédságában jelentős fejlesztési elképzelések ismertek, így pl. a stadionbővítések kiemelt beruházásai, vagy a Városligetben történő kiemelt fejlesztések – Állatkert bővítése, Múzeumi Negyed – megvalósulása. A Keleti pályaudvar ugyan nagyobb részét elválasztja Zuglót Józsefvárostól, de a stadionok fejlesztésének hatásai nyilvánvalóan át fognak gyűrűzni.

2.2.6. A kerület településrendezési tervi előzményeinek vizsgálata

A közelmúltban lezajlott jogszabályi változások a településrendezésben is változásokat okoztak. Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (Étv.) 14/A. § (2) bekezdés határozza meg a **fővárosi településrendezési új eszközöket**.

A korábbi kétszintű szabályozás rendszere megváltozott, a Budapesti Városrendezési és Építési Keretszabályzat és a Fővárosi Szabályozási Keretterv rendeletein alapuló, Józsefvárosi Kerületi Építési Szabályzatáról (JÓKÉSZ) 66/2007.(XII.12.) rendelet 2018. év végéig alkalmazható. Ezt követően a TSZT 2015. és a Fővárosi rendezési szabályzat előírásait kell majd alkalmazni.

Józsefvárost az új jogszabályok alapján érinti:

- a fővárosi településszerkezeti terv – Budapest fővárosi településszerkezeti terve (TSZT 2015),
- a fővárosi rendezési szabályzat (FRSZ), valamint
- a fővárosi kerületi önkormányzat által a fővárosi településszerkezeti tervvel, a fővárosi rendezési szabályzattal összhangban a kerület területére megállapított kerületi építési szabályzat (KÉSZ).

Az Étv. 2. § alapján a településszerkezeti terv „a településfejlesztési koncepcióban foglalt célok megvalósítását biztosító, a település szerkezetét, a területfelhasználást és a műszaki infrastruktúra-hálózatok elrendezését meghatározó terv”.

A Fővárosi Rendezési Szabályzat „a fővárosban a településrendezés és az építés összehangolt rendjének biztosítása érdekében az országos településrendezési és építési követelményeknek, valamint a fővárosi településszerkezeti tervének megfelelően a területfelhasználási egységek beépítési sűrűségét, meghatározott területek beépítési magasságát, a fővárosi infrastruktúra területbiztosítását megállapító fővárosi önkormányzati rendelet, amely telekalakítási és építésjogi szabályozási elemeket nem tartalmaz”.

A kerületi építési szabályzat (KÉSZ) a „fővárosi kerületben az építés rendjét a helyi sajátosságoknak megfelelően megállapító és biztosító önkormányzati rendelet”, a Fővárosi Településszerkezeti Terv és a Fővárosi Rendezési Szabályzat alapján készül.

Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat képviselő-testülete által a **66/2007. (XII.12.) önkormányzati rendeletével** elfogadott Józsefvárosi Kerületi Építési Szabályzata (JÓKÉSZ) még a korábbi fővárosi tervi környezetben, korábbi jogszabályi háttér alapján készült.

Budapest Főváros Településszerkezeti Terve (TSZT 2015) és a Fővárosi Rendezési Szabályzat (FRSZ)

Budapest új településszerkezeti terve (a rendezési szabályzattal együtt) a főváros teljes közigazgatási területére készült, 2015. január 28-án fogadta el a Fővárosi Közgyűlés. A településszerkezeti terv hosszú távra szóló terv, 10 évet meghaladó időtávra készült.

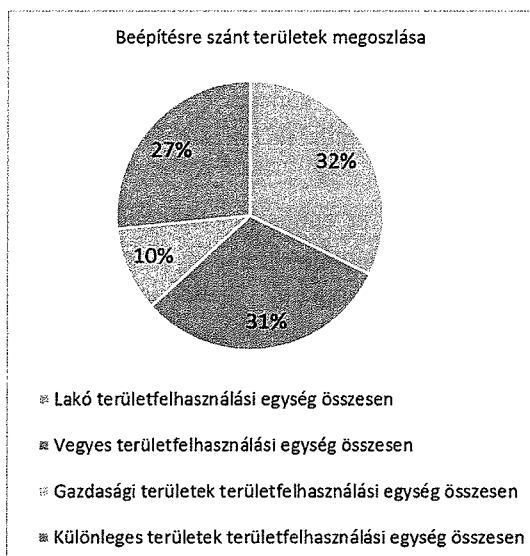
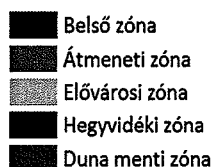
Budapest településszerkezeti tervének biztosítani kell a települést alkotó kerületek közös értékeinek megőrzését, a kerületi önkormányzatok érdekeinek összehangolását, a város egységes szemléletű, de területileg differenciált fejlesztését annak érdekében, hogy Budapest ne 23 kerület halmaza, hanem egy város legyen.

A TSZT által megfogalmazottakat általános, jellemzően szerkezeti típusú, és a területfelhasználással összefüggő témakörökben a TSZT leírása, az Étv. szerint meghatározandó paramétereket a Fővárosi Rendezési Szabályzat közvetíti a kerületi szabályozás felé a kerületi szintű előírások kidolgozásához.

13. ábra: Józsefváros Budapest zónarendszerében
Forrás: TSZT 2015

A VIII. kerület két zónában, részben a Belső zónában, részben az Átmeneti zónában helyezkedik el, alapvetően főváros fejlődésének történeti korszakát idéző városszerkezettel és épített környezettel rendelkezik.

14. ábra: Józsefváros Budapest zónarendszerében
Forrás: TSZT 2015

A TSZT 2015 Józsefváros területén meghatározta a (tervezett) területfelhasználási egységeket, a beépítésre szánt és a beépítésre nem szánt területeken egyaránt.

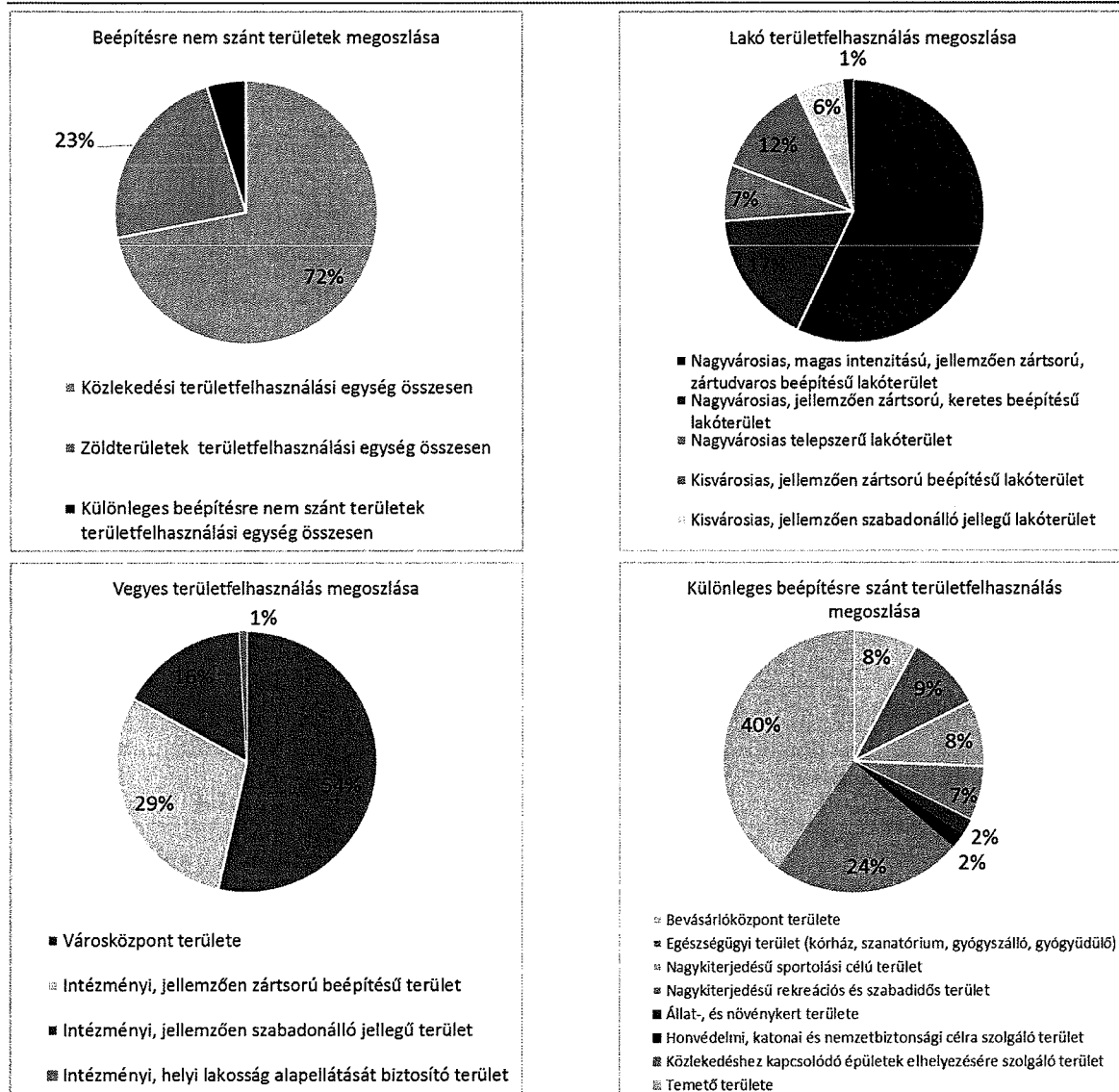
A kerület 685,32 ha területű, 85%-a beépítésre szánt területfelhasználási egységbe sorolt, amelynek 32%-a lakóterület, 31%-a vegyes, 10% gazdasági terület területfelhasználású, 27%-ban pedig különleges területbe sorolt.

A beépítésre nem szánt területek kisebb részét a zöldterületek (23%), nagyobb részét közlekedési területek (72%) teszik ki.

Területfelhasználási egységek megoszlása Józsefvárosban

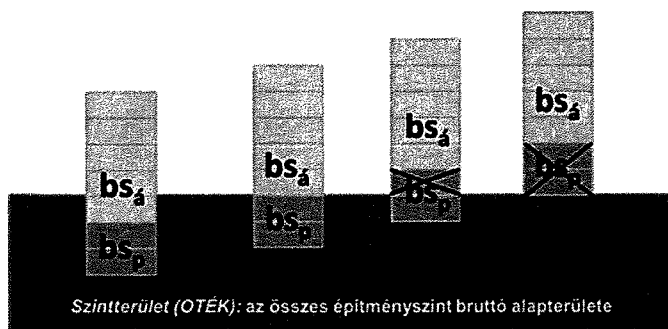
		ha		ha
BEÉPÍTÉSRE SZÁNT TERÜLETEK			BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK	
LAKÓTERÜLETEK			KÖZLEKEDÉSI TERÜLETEK	
Nagyvárosias, magas intenzitású, jellemzően zárt sorú, zárt udvaros beépítésű lakóterület	Ln-1	107,66	Közüti közlekedési terület	KÖ u 64,19
Nagyvárosias, jellemzően zárt sorú, keretes beépítésű lakóterület	Ln-2	31,41	Kötőtpályás közlekedési terület	KÖ k 7,96
Nagyvárosias telepszerű lakóterület	Ln-T	13,10	Közlekedési területfelhasználási egység összesen:	72,15
Kisvárosias, jellemzően zárt sorú beépítésű lakóterület			ZÖLDTERÜLETEK	
Kisvárosias, jellemzően szabadonálló jellegű lakóterület	Lk-2	11,09	Közkert, közpark	Zkp 23,36
Kertvárosias, intenzív beépítésű lakóterület	Lke-1	2,27	Zöldterületek területfelhasználási egység összesen:	23,36
Lakó területfelhasználási egység összesen:		188,40	KÜLÖNLEGES BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK	
VEGYES TERÜLETEK			Temető területe	
Városközpont területe	Vt-V	97,07	Különleges beépítésre nem szánt területek területfelhasználási egység összesen:	Kb- T 4,79
Intézményi, jellemzően zárt sorú beépítésű terület	Vi-1	53,52		4,79
Intézményi, jellemzően szabadonálló jellegű terület	Vi-2	29,19		
Intézményi, helyi lakosság alapellátását biztosító terület	Vi-3	1,60		
Vegyes területfelhasználási egység összesen:		181,38		
GAZDASÁGI TERÜLETEK				
Gazdasági, jellemzően raktározást, termelést szolgáló terület	Gksz-2	59,69		
Gazdasági területek területfelhasználási egység összesen:		59,69		
KÜLÖNLEGES BEÉPÍTÉSRE SZÁNT TERÜLETEK				
Bevásárlóközpont területe	K-Ker	12,29		
Egészségügyi terület (kórház, szanatórium, gyógyszálló, gyógyüdülő)	K-Eü	14,84		
Nagykiterjedésű sportolási célú terület	K-Sp	12,75		
Nagykiterjedésű rekreációs és szabadidős terület	K-Rek	10,61		
Állat- és növénykert területe	K-ÁN	3,08		
Honvédelmi, katonai és nemzetbiztonsági célra szolgáló terület	K-Hon	2,88		

Közlekedéshez kapcsolódó épületek elhelyezésére szolgáló terület	K- Közl	36,65		
Temető területe	K-T	62,48		
Különleges területek területfelhasználási egység összesen:		155,5 6		
Beépítésre szánt területek összesen		585,0 2	Beépítésre nem szánt területek összesen:	100,3 0

15. ábra: Területfelhasználási egységek Józsefvárosban

$$bs = bs_a + bs_p$$

16. ábra: A szintterületsűrűség számítása az FRSZ alapján

Forrás: FRSZ koncepciója

Az Étv. szerint az FRSZ egyik kiemelt feladata a területfelhasználási egységek beépítési sűrűségének meghatározása. Az FRSZ szerint a beépítési sűrűség kétféle értékre tagolódik, hogy a területhasználat kiszolgálásához szükséges parkolási infrastruktúra épületen belüli biztosítása támogatott legyen. A *bs_a* jelű általános sűrűségi érték az általánosan elhelyezhető funkciók számára, a *bs_p* jelű parkolási sűrűségi érték viszont kizárólag az épületen belüli parkolás céljára vehető igénybe.

17. ábra: Józsefváros a beépítésre szánt területek beépítési sűrűségének *bs_a* értékei

Forrás: FRSZ 2. melléklet – részlet

Józsefváros területén a terv által meghatározott beépítési sűrűség viszonylag magas, mivel a kerület történetileg kialakult, keskeny utcarendszerrel rendelkező, sűrűn beépült városrész. Több mint felén a beépítési sűrűség eléri, vagy meghaladja a 3,25 *bs_a* értéket, a Nagykörút Corvin sétánnyal egybefüggő városközponti területén eléri a 4,0 értéket.

A nagyobb főútvonalak melletti kisebb Intézményi (Vi) vagy Városközponti (Vt-V) területfelhasználási egységek területén ennél magasabb érték is megengedett, pl. a Kerepesi út, vagy a Hungária körút menti 3,5 feletti *bs_a* értékek.

A legalacsonyabb *bs_a* érték a Tisztviselőtelep kisvárosias beépítésű területén, valamint egy-két nagyobb zöldfelülettel rendelkező különleges terület, vagy intézményterület esetében lett meghatározva, 0,75-2,5 között. A gazdasági területeken a jelentős területi kiterjedés miatt 2,0 érték lett a meghatározó.

A TSZT számos, a kerületi terveszközben rugalmasan kezelhető elemet is tartalmaz, melyek a Szerkezeti terv tervlapjain és leírásában érvényesülnek, részben maga az FRSZ tartalmaz ezekre vonatkozó rendelkezéseket, paramétereket.

A Keleti pályaudvar környezetében a TSZT *jelentős változással érintett területeket* jelöl ki, mivel távlatban lehetővé kívánja tenni a vasútterület többszintes hasznosítását, egyben lehetővé teszi a *többszintes területfelhasználás* alkalmazását, így – a korábbi tervtől eltérően – a vasúti közlekedés és a más célú területek lehatárolása nem válik el élesen. A vasúti pályákkal is érintett területek K-Közl/Vi-1 területfelhasználási kategóriái magas, 4,5 bsá sűrűségi lehetőséget kaptak, de arányaiban a többszintes területfelhasználás esetén is a közlekedés kell, hogy legyen a meghatározó területfelhasználás.

A *jelentős változással érintett* további területek esetében (pl. Ganz-MÁVAG a Kőbányai út mellett, vagy a Kerepesi út mellett elhelyezkedő iparterületek) a területek belső tagolását, differenciált használatát a kerületi építési szabályzatban kell meghatározni, de a józsefvárosi területeken külön előírást nem foganatosít a TSZT e területek tagolási arányaira vonatkozóan. Egyes magassági szabályok is külön vonatkoznak azon területekre, amelyek jelentős változással érintettek és egyben zárt sorúan épülnének be. Ezeket az FRSZ 3. melléklete tünteti fel.

A Kerepesi út mentén az átmeneti hasznosítás (átmenetileg Gksz-2 később Vi-1) annak érdekében lett lehetővé téve, hogy a településszerkezeti terv figyelembe vételével készülő új kerületi terveszközök és a TSZT között az összhang biztosítható legyen, a jelenlegi használat továbbra is biztosítható legyen, hiszen a funkcióváltás időszerűségét a helyi önkormányzat tudja majd meghatározni.

Területfelhasználási egység	Átmeneti területfelhasználási egység	Terület (ha)
Intézményi, jellemzően zárt sorú beépítésű terület	Vi-1 Gazdasági, jellemzően raktározást, termelést szolgáló terület	Gksz-2 11,3

A TSZT Józsefvárosban közúti közlekedéssel kapcsolatos szerkezetfejlesztő beavatkozást nem tervez. Az M4 metróvonal forgalomba helyezésével viszont szükségessé vált a Rákóczi út átépítése, ezzel összefüggésben a TSZT tartalmazza itt a villamosközlekedés újbóli bevezetését.

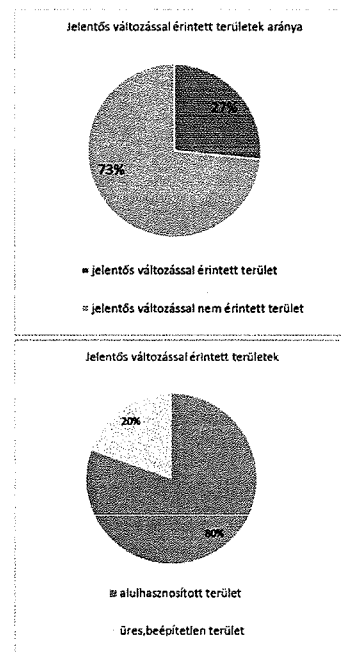
A meglévő HÉV-vonalak pesti belváros alatti összekötésével kialakuló Észak-déli regionális gyorsvasút nyomvonala érinti Józsefvárost. Megálló tervezett az Astoriánál az M2 metróvonal, továbbá a Kálvin térnél az M3 és M4 metróvonalak átszállási kapcsolatai biztosítására.

A Kiskörúton és a Nagykörúton kívül a jelentősebb sugárirányú útvonalakon, a Rákóczi úton, a Baross utcán és az Üllői úton is településszerkezeti jelentőségű kerékpáros infrastruktúra létesítése tervezett.

A Kerületi Építési Szabályzat (KÉSZ) és a szabályozási tervek (SZT) és a helyi építészeti örökség védelmét biztosító rendelet

Budapest Főváros Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testülete a **66/2007.(XII.12.) számú önkormányzati rendeletével** fogadta el Józsefváros Kerületi Építési Szabályzatát, a JÓKÉSZ-t (továbbiakban JÓKÉSZ), aminek eredményeként a kerület teljes területét lefedő szabályozás született, a korábban még önálló szabályozási tervek egyidejű hatályon kívül helyezésével.

A JÓKÉSZ részben integrálta magába a korábbi, 2004-ben elfogadott szabályzat rendelkezéseit, részben új alapokra helyezte a belső városrészek szabályozási eszköztárát. A szabályzat a Fővárosi Közgyűlés 47/1998. (X.15.) Főv. KGy. rendelettel elfogadott Budapesti Városrendezési és Építési Keretszabályzat és a 46/1998.

(X.15.) Főv. KGy. rendelettel elfogadott Fővárosi Szabályozási Keretterv alapján határozza meg az általános előírásokat és a kerület övezeti besorolását. Magassági szabályozásában az építménymagasság mellett a párkánymagasságot is meghatározza tömbönként, melynek rendelkezéseit kiegészíti a szomszédos épületekhez való csatlakozás igazodási szabályaival. A JÓKÉSZ felülvizsgálatát a 15/2015. (III.31.) rendelet fogadta el az önkormányzat.

A kerület egészére készült el a rendelet 3. mellékletét képező szabályozási terv, amely a legtöbb esetben a zártos beépítésű területeken a tömbök egészét építési helyként jelöli ki, egyes telkeken hátsókert meghatározása mellett, és meghatározza a már említett kiegészítő szabályok mellett a tömb legnagyobb párkánymagasságát.

A jelentősebb átépítéssel érintett területeken elsődleges és másodlagos építési helyek alkalmazásával szabályozza az építés lehetőségeit.

Az építészeti örökség helyi védelméről a JÓKÉSZ mellett az **52/2011. (IX.19.) önkormányzati rendelet** rendelkezik.

A hatályos szabályzat a lehetőségeihez mérten kezeli a Belső zónába eső, zöldfelületekben igen szegényes józsefvárosi területeket, pl. a jelentősen átépülő tömbök esetében kötelező zöldfelületek, megtartandó és telepítendő fasorok előírásával. Az átmeneti zóna zöldfelületei esetében már a kialakult zöldfelületi állapot megőrzése és lehetőség szerinti növelése a cél.

A szabályozási tervlap a más jogszabályok által meghatározott védelmeket is feltünteti (műemléki, fővárosi és helyi védettségű épületállomány, növényzet, városkép szempontjából kiemelt útvonal, terület, tér).

SWOT / FEJLESZTÉSI ÉS RENDEZÉSI KÖRNYEZET

ERŐSSÉGEK

- a fejlesztési dokumentumok kiemelt szerepet biztosítanak a városközpont és környéke fejlesztésének;
- Budapest általános geopolitikai és gazdasági potenciálja és annak vonzereje

GYENGESÉGEK

- fővárosi szerepkörből adódó jelentős terhelés;
- társadalmi leszakadás jelensége;
- barnamezős területeken való beavatkozások hiánya, nehézsége.

LEHETŐSÉGEK

- nemzetközi és országos térbeli és gazdasági kapcsolatokat kínáló pozíció;
- kiegyensúlyozottabb városi térszerkezet kialakítása;
- belvárosi kapcsolatok erősítése;
- turizmusfejlesztés

VESZÉLYEK

- a szegregáció erősödése, a kerületen belüli különbségek növekedése;
- a lakófunkcióval nem összeegyeztethető turisztikai fejlődés;
- az épületállomány megújításának elmaradása;

FEJLESZTÉSI KIHÍVÁSOK

- Életminőség javítása, a lakónépesség megtartása
- Krízisterületek megszüntetése
- Barnamezők hasznosítása